

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ volja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—	celo leto	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5.50
pa mesec	2—	pa mesec	1.80

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, (1. nadstropje na levo), telefon št. 34.

Izjaha vank dan zvečer izvenomil nadože in praznike.

Inserat volja: petostopenjski peti vank na enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošilja naročila, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Pozornost številka volja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

Naredna tiskarna telefon št. 65.

„Slovenski Narod“ volja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—	celo leto	K 28—
pol leta	13—	pol leta	11—
četrt leta	6.50	četrt leta	5.50
pa mesec	2.30	pa mesec	1.80

za Nemčijo:

celo leto	K 28—	celo leto	K 30—
pol leta	14—	pol leta	12—
četrt leta	7—	četrt leta	6—
pa mesec	2.50	pa mesec	2—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakica.

Upravištvu: Knafljova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče na levo), telefon št. 85.

Klerikalni nasjek na Ljubljano.

Ustavni odsek deželnega zbora je zadnje dni razpravljaj o zakonskem načrtu, ki ga je sestavila klerikalna večina glede spremembe občinskega volilnega reda ljubljanskega.

O tem famoznem načrtu, v katerem se kaže v najjasnejši luči vse klerikalno nasilstvo in vsa brezprimerna klerikalna krivica, smo svojčasno že obširno govorili.

Dokazali smo, da se ne gre klerikalcem pri spremembi občinskega volilnega reda ljubljanskega za nič drugega, kakor strati v občinskem svetu moč narodno - napredne stranke ter polagoma dobiti tudi to prvo in edino avtonomno občino v deželi v svoje roke.

Za klerikalce torej pri tej njihovi akciji niso merodajni stvarni motivi, marveč edino najbolj oskorni strankarski nagibi.

Vzpričo tega nepobitnega dejstva moramo pač z vso upravičenostjo povdarjati, da je klerikalni načrt o spremembi ljubljanskega občinskega volilnega reda vseskozi nemoralen, ker izvira iz povsem nemoralnih nagibov.

Ko smo zadnjič pisali o tem načrtu, smo bili še mnenja, da se bodo v klerikalni stranki sami še našli pravičniki, pošteni in dostojni možje, ki se bodo sramovali naravnost tolovajskega naklepa, ki so ga zasnovali klerikalni kolovodci proti Ljubljani, ter delovali na to, da se oni načrt ako že ne umakne, pa vsaj tako preosnuje, da bi se na njem izbrusile vsaj vse ostrine in da bi se iz njega odstranile vsaj one stvari, ki tako kričeče kažejo, da je ta zakonski načrt zgolj »politikum«, ki se ni malo ne ozira na stvarne potrebe in zahteve moderne časa, marveč zasleduje v vsem in v vsakem samo najsamopasnejše strankarske koristi.

V tem našem pričakovanju smo se korenito motili, zakaj klerikalna večina ustavnega odseka ni samo v celoti sprejela vsega načrta, marveč je celo še neke določbe spremenila in pousa.

Konstatujemo to za sedaj brez vsake opazke, spregovorili pa bomo o

sklepih ustavnega odseka prihodnjič.

Vsakomur izmed nas bo še v živem spominu, kako so klerikalci v času, ko v deželi še niso bili na krmlu, vedno in vedno povdarjali svoj demokratizem, češ, da jim je le-ta v vsem njihovem delovanju zvezdovodnica. V imenu tega demokratizma so zahtevali ne le reformo deželnozborskega volilnega reda, marveč tudi demokratičnim načelom odgovarjajočo preosnovo občinskega reda ljubljanskega.

»Slovenec« je takrat dan za dnevom kričal: »Ven s splošno in enako volilno pravico!«

Ko pa so se klerikalci ne s svojo močjo, marveč s pomočjo vlade dokopali do moči v deželi, so jim demokratične fraze takoj zamrle na jeziku in pokazali so takoj s svojim prvim nastopom, da jim je bil demokratizem samo preteza, samo sredstvo v dosegu njihovih egoističnih težanj in da ni v njih niti trahice demokratskega naziranja ali prepričanja.

Deželnozborska volilna reforma je prvi dokaz za to, drugi dokaz pa je sprememba občinskega volilnega reda za kmetske občine.

Najbolj kričeč slučaj za to, da je bil in je demokratizem v ustah klerikalcev samo puhla fraza, s katero sleparijo nerazodnje ljudske mase, pa je od njih sestavljena volilna reforma za mesto ljubljansko.

Samo en zgled!

Klerikalci so preje vpili, da je treba v občinskem svetu ljubljanskem dati volilno pravico tudi dosedaj brezpravnim slojem.

Občinski svet, uvaževaje tok časa, je že pred leti po svoji iniciativi sprejel reformo občinskega volilnega reda, po kateri bi se imel kreirati 4. razred, v katerem bi volili 6 občinskih svetnikov vsi tisti, ki dosedaj nimajo volilne pravice.

Ta načrt občinske volilne reforme se je predložil deželnemu odboru, oziroma zboru v odobrenje.

Tu pa so vrgli ta kolikor toliko demokratični reformni načrt pod klop ter izdelali svojega, ki se mora imenovati naravnost karikatura moderne reformne projekta.

Klerikalci so pač dali volilno pravico doslej brezpravnim slojem, uvrstili pa so jih v III. razred, kjer vzpričo številnosti malih davkopla-

čevalcev itak ne morejo priti do volje.

Toda to jim še ni bilo zadosti! Zdelo se jim je potrebno paralizirati še odločilni vpliv malih davkoplačevalcev v tem razredu ter so v to svrhu uvrstili v III. razred še volilce I. in II. razreda.

Z desnico so torej dali brezpravnim slojem volilno pravico, z levico pa so oropali volilne pravice ne samo te sloje, marveč celo one volilce, ki so dosedaj volili v tem razredu.

Potem pa naj še kdo pravi, da klerikalni načrt volilne reforme za mestni občinski svet ni demokratičen!

A še nekaj je treba pibiti. V smislu klerikalnega načrta se imajo vršiti volitve v občinski svet ljubljanski po proporcionalnem sistemu.

Ta sistem je gotovo idealen, ker je najpravičnejši, a umesten je samo, ako se ga dosledno izvede v vseh zastopstvih — tudi v deželnem in državnem zboru.

Dosedla nedopustno in krivično pa je, ako se hoče za ta proporcionalni sistem izrabiti ljubljano kot preiskovalnega kuncagolj zategadelj, ker je to v prilog klerikalcem.

Z narodnega stališča pa ta klerikalna nakana ni samo, relativno vzeto, skrajno krivična, marveč je vredna najstrožje obsodbe, ker se s to volilno reformo zopet odpro vrata Nemcem in nemščurjem.

Nad vsak dvom je namreč zvečeno, da dobe Nemci, čim se uzakoni klerikalna volilna reforma za Ljubljano, najmanj 5 občinskih svetnikov.

Vprašamo sedaj pošteno slovensko javnost, če ni ta klerikalna volilna reforma naravnost hudočestvo, v nebo vpijoči greh na slovenski narodni stvari?

Ali smo se za to skoro pol stoletja, v zavesti si pravičnice svoje stvari, borili za slovensko občinsko zastopstvo v Ljubljani, da 27 let po slovenski, težko priborjeni zmagi nastopijo slovenski klerikalci ter prostovoljno odpro na stičaj vrata nemškemu sovragom v mestno hišo?

Kri nam zastaja v žilah, govornica nam mrje na jeziku ob misli, da hočejo s cinčno ravnodušnostjo in blazirano hladnokrvnostjo zagrešiti ta nečuvni narodni zločin ljudje, ki hočejo na zunan igrati celo navduše-

ne narodnjake in svirati prvo violino v vseh narodnih vprašanjih!

Zalostna nam majka, če bodo taki »rodoljubi« reševali našo narodnost in naše narodne koristi!

Ali sploh zaslužijo ti ljudje, da se jih še imenuje s poštenim imenom Slovenci? Menimo, da bo vsa resnoderodna misleča slovenska javnost soglašala z nami, ako konstatujemo, da se na Slovenskem ni še nikoli zgodilo tako gadno in podlo narodno izdajstvo, kakor so ga zagrešili naši klerikalci, ko hočejo sedaj v brezumni in slepi svoji strankarski strasti v triumfu uvesti Nemce v mestni občinski svet ljubljanski, od koder smo jih po polstoletni težki borbi z združenimi močmi s težkim naporom iztirali!

Rodoljubom, ki so l. 1882. izvojevali slovensko Ljubljano, mora pač krvaveti srce, ko vidi, da uničuje sedaj plodove trudapolnega njihovega dela v svoji zaslepljenosti klerikalno herostratstvo!

Toda vsako zlodejstvo se masčuje in prepričani smo, da zadene klerikalce kazen za njihove zločine še prej, kakor si mi mislimo. Vsaka krivda se masčuje in klerikalci le naj računajo s tem, da v pravilu tudi zanje ni izjeme.

Tudi zanje že piše nevidna roka na steno: Mene, tekel, ufarsin!

Kdo bo tržaški škof?

Iz Trsta, 7. januarja.

Dr. Nagl, dosedanji tržaški škof, je torej imenovan za koadjutorja dunajskemu kardinalu - nadškofu s pravico nasledništva in bo pač že v najkrajšem času zapustil svoje mesto ter se preselil na Dunaj. Srečen pot in da bi nikdar več ne slišali o njem!

Kdo postane Nagl naslednik v Trstu, kdo postane škof tržaško koprške škofije?

Naravno je, da to Lahe vose skrbi. Zeliho si škofa, ki bo hodil po istih potih, kakor Nagl, škofa, ki bo podpiral italijanske težnje, ki bo med Slovenci in Hrvatji sejal po izdajalskih dubovnikih neslogo ter pomagal zatirati Slovanstvo.

Svoje dni je bila tradicija avstrijske politike, da mora biti tržaški škof Slovenec ali Hrvat. To tradicijo je avstrijska vlada sama ubila,

pri čemer ji je sv. stolica pomagala s tisto veselo navdušenostjo, ki jo kaže Rim vselej, kadar je treba udariti Slovence in podpreti Italijane. Voditelji katoliške cerkve so pač Lah i in smatrajo slovenske vernike za ovce, ki jih je nebeški oče vstvaril, da jih laški gospodarji katoliške cerkve strizejo, slovenski pastirji pa derejo.

Laška stranka je že proglasila svojega kandidata za lepo škofovsko službo v Trstu. Ta kandidat je monsignor Petronio, zagrizen Italijan, ki je kot poseben nasprotnik slovenskega bogoslužja zelo priljubljen pri iredenti.

»Piccolo« je danes posvetil vprašanju, kdo postane tržaški škof, jako dolg članek, v katerem je vzel na rešeto vse slovenske škofo, kar bi jih moglo priti v kombinacijo. Njegov trud je bil prav nepotreben. Da goriški nadškof ne pojde za škofa v Trst, je ob sebi umevno in da misli vlada na ljubljanskega Jegliča samo zaradi gre za to, kam spada, v samostan ali v bolnico, to je pač tudi naravno.

Tudi škof Mahnič ne pride v poštev. Ne mara ga ne vlada, niti Rim, vladi je preveč nestrpen, bojevit in ekstremen — Rimu je preveč slovenski.

Ostane torej samo Flapp in če bi ta hotel, bi bil tudi takoj imenovan. Čisto zanesljivo vem, da je tržaški namestnik princ Hohenlohe, ko se je udeležil Flappovega jubileja, škofa Flappa — brez dvoma po višjem naročilu, še sondiral, če bi ne hotel priti za škofa v Trst. »Piccolo« ima prav, ko govori, da Flapp neče priti v Trst, a resnica je tudi, da zadnja beseda še ni izrečena.

To pa zaradi tega, ker je vlada v silni zadregi, prav v taki, v kakršni je bila po smrti nadškofa Zorna, ko si ni znala drugače pomagati, kakor da je takratnega ljubljanskega škofa Missio poslala v Gorico in mu za odškodnino preskrbela kardinalski klub.

Za Petronia se vlada nič preveda ne ogreva. Ta ji je prenosotranski. »Ein Gegenstück zum Mahnič« se je reklo, ali mogoče je vendar, da zmaga naposed Petronio, če namreč vlada ne iztakne boljšega kandidata.

Za sedaj bi vladni krogi najraje spravili za škofa v Trst kakega Nemca, ki zna italijanski in ki v narodnostnem oziru ni prononciiran. Vladnega človeka iščejo, ki bi ga Italija-

LISTEK.

Kako je Brigule izsledil tatu.

Juraj Lubič.

O ti prešmentana mala stvarca, da imaš ti toliko moč! Zaradi tebe se ljudje pehajo, trudijo, ljubijo, zdavljajo, goljufajo, ubijajo. Brez tebe ni miru, brez tebe ni vojske, brez tebe ni nikjer nič, kjer pa si, tam te ne spremlja povsod sreča. Denar, denar, sveta vladar! Za denar, pravijo se dobi vse. Denar vzbuja lakomnost, poželjenje in gorje tistemu, ki se ne zna vladati. Ta koplje samemu sebi grob.

Cena Brigule je bila sicer skromna ženska, ali krivično se ji je zdelo, da njenemu možu denar kar nič ni hotel iz rok. Pa bi bila vendar potrebovala kak priboljšek, saj je imela precej otrok in koliko truda, koliko posla ima skrbna gospodinja. Moški pa so že taki, kar nečajo tega videti, pa je. Nekateri pomečejo v svoji sebičnosti vse v svoj želodec, drugi zopet stiskajo, ne da bi sebi in svojem kaj privoščili.

Nekake srednje vrste mož je bil Brigule. Vkljub svoji majhni plači si je bil tokom let na neverjeten način že toliko prištedil, da je lahko

gledal v bodočnost. Saj njegova Cena tudi ni bila zapravljiva ali imela je liberalnejše nazore o življenju. Sem-patam je vendar treba piti kako kupico vina več, nego jo mož privoščil v razmerju z naporom seveda. Kje jo vzeti, če mož vedno s svinčnikom v roki dokazuje, da za vino pravzaprav ne preostaja veliko, da so strokovnjaki dognali, da alkohola prav nič treba ni, da je ta celo gospodarski ruin. Kaj pa bodo otroci, če se bo vse sproti porabilo. Treba je iz njih napraviti vredne člane človeške družbe. Cena je vedela, da ni ravno taka sila, da bi se nikjer nič ne poznalo, ako bi se oba kaj več privoščila in je to tudi svojemu možu neštetokrat zatrjevala. Ali kdor ima zamašena ušesa, ta ne sliši nič. Cena si je morala torej sama pomagati. Uvedla je v svoji mali državi brez vladarjeve vednosti nekaj komunizem v dualizmu.

Kar je žena to je mož,
Pravi svet! Ambrož. —
Kar pa mož je, to je žena,
Pravi naša Cena.

Nikjer ni zapisano, da bi morala žena pomanjkanje trpeti ob polni skledi. Svojo vest je s tem prav lahko potolažila in ni ji bilo težko, ko je segala po sicer tujem toda po njenih zakonskih nazorih obema zakoncem skupnem blagu. Ali Brigule je bil prefrigan. Vedel je na pamet, koliko in kakega denarja ima vsaki

dan v žepu. Imel pa je navado, da je svoj drobiž pušal v hlačah, ki jih je na večer, ko se je odpravljaj spat, obešal poleg postelje na klin. Ker pa pomota ni nikdar izključena in je bil Brigule uverjen, da ima v svoji hiši samo poštene ljudi, ni nikdar nič rek, ako mu je iz hlač kaj malega zmanjkalo. Vendar je pričel premišljati in je na svoj drobiž bolj pazil.

Cena o vsem tem ni nič vedela. Izpozabila se je pa, meneč, da je vse v redu, in je vsaki večer, ko je mož zaspal, brezbržno uravnavala nerodno razmerje med svojim in soprogovim žepom.

Kako je že s tistim izrekom o vrču! Aha! Čakaj, čakaj, uboga Cena, tudi tebi je odklenalo!

Brigule je, ko mu je drobiž iz žepa vendarle malo preveč redno uhajal, prišel do prepričanja, da to ne more biti kar tako. Nekdo se polasča njegovih bridko zasluženih novcev. Pa kdo? — Žena mu je poštena, na to bi bil vzel strup; otroci so premajhni, služkinja pa bi vendar ne imela tolikega poguma, no, drugih ljudi pa ni bilo v hiši. Tujec bi si ne upal plaziti tako pogostoma v njegovo stanovanje, tudi bi dobiček ne odtehtal posledic, ako bi se ga zalotilo. Tu se mora nekaj storiti, da bo konec temu počenjanju. Prišel je na dobro misel, ki jo je še isti dan izpeljal.

V noči potem je bilo v njegovem stanovanju tako nemansko soparno,

da se je Cena nemirno premetavala po postelji ter si z rokama brisala potne kaplje, ki so ji curljale po obrazu. V jutro je Brigule kakor navadno vstal ter se oblekel. Radoveden je bil, kako se je njegova misel glede tatu obnesla. Ni trebalo daleč hoditi gledat. Brigule je bil perovodja preiskovalnega sodnika in se je tokom let naučil, kako se mora zločinca izpraševati, zvijati, da se iz njih kaj izžme. Tukaj se je torej, dasi brez potrebe, postavil na stališče preiskovalnega sodnika in je pričel:

Cenka, meni je nekaj drobiža zmanjkalo. Ne veš, kam je to šlo?

Cenka, ki se je bila ravno predramila, se je sprva prestrašila, češ, sedaj me pa ima, ko se je pa domislila, da je glede pretečenega večera nedolžna, se je ojačila.

Res ti je zmanjkalo? odgovori, kakor da bi nič ne bilo. Jaz o tem nič ne vem.

Bodi pametna, Cenka, hudo je, nedolžne ljudi kriviti, ali res nič ne veš?

Lej ga no, navsezadnje boš še mene dolžil. Niti ne vem, kje si denar imel —

Ali nisi imela včeraj svojih hlač v roki?

Naj se ne ganem z mesta, ako sem ti kaj vzela.

Jas bi le rad vedel, ako si včeraj segla v žep svojih hlač.

Pojdi no, kaj hočejo meni tvoje hlače.

Ali sem imel denar notri, pa mi je večkrat kaj zmanjkalo — nekdo mi je denar ven jemal.

Sem ti že povedala, da jaz o tem nič ne vem.

Bodi odkritosrečna. Cena, imam dokaze.

No, ti dokazi ne zadevajo mene.

Če si taka, pa je prav. Ti torej včeraj nisi imela pri svojih hlačah nič opraviti. Do sedaj sem te imel za odkritosrečno. Tukaj pogled, pa boš videla, kako lažeš!

Brigule pomoli zrcalo svoji ženi pred obraz.

Ta strahu na ves glas zakriči.

Vidiš, jej očita Brigule, vedeti sem hotel, kdo meni zmerom jemlje denar iz žepa, pa sem včeraj mesto denarja dal saje v žep, ki so se prijale tvoje roke, ko si noter segla; v noči pa si jih razmazala po obrazu, da si sedaj vsa črna. No, ali te imam, ali ne?

V očigled takemu nepobitnemu dokazu je Cena onemela in se je zatekla k zadnjemu ženskem orožju — k solzam.

O joj, solz pa Brigule ni mogel videti, toliko da ni zamenjal vloge ter se jel opravičevati on. S tem je svoji Cenki izpoved zelo olajšal in jej tudi ves ginjen dal svojo odvezo, ne da bi se mogel zdržati, napraviti jej dolgo propoved.

ni akceptirali z zadovoljstvom, Slovenci in Hrvatje pa bi mu ne mogli drugega očitati, kakor da je tuje in da ne zna njih jezika. Pa je menda prav težko, dobiti takega človeka, kajti čuje se, da hoče vlada prositi Nagla naj ji pomaga poiskati takega kandidata.

Slovenci ali Hrvatje torej ni pričakovati na tržaškem škofovskem sedežu, narodnega celo ne. Če ne bodo dobili takega Nemea ali ponemčurjenega štajerskega Slovence, kakršen je bil n. pr. Missia, postane skoro gotovo kak Italijan škof v Trstu. V tem sta Rim in Dunaj edina, ker sta tudi edina v nasprotju do Slovencev in Hrvatov.

Slovenski klerikalci na delu v Ameriki.

(Dopis iz Novega Yorka.)

Slovenci, ki so prebili nekaj let v Ameriki in se potem vrnejo v staro domovino, so večinoma za vedno izgubljeni za klerikalizem. V svobodni Ameriki, med velikim naprednim narodom se jim razširi obzorje in kar jih je količkar nadarjenih, pridejo do spoznanja, da je duhovsko gospodstvo v stari domovini največja nesreča in da si ljudje, ki so vpreženi v duhovski jarem, v nobenem oziru ne morejo pomagati. Če v Ameriki živijo Slovenci ne popoln duševni revež, mora priti do spoznanja, da si more pridobiti večjih pravic in večje veljave le tisti narod, ki stre verige, v katere so ga vkovali duhovniki; da se more narod pravno in umstveno povzdigniti in dospeti do večjega blagostanja, če se otrese duhovskega jeroštva.

To spoznanje se vse bolj širi med Slovenci v Ameriki in se po njih razširja tudi v stari domovini.

Klerikalci imajo dober nos za vsako nevarnost, ki preti njihovi oblasti in njihovi mošnji in zato so začeli posvečevati posebno skrb ameriškim Slovincem.

Ustanovitev družbe sv. Rafaela je bil prvi korak, ki so ga storili klerikalci, da bi dobili na svojo vrh ameriške Slovence. S to družbo so hoteli dobiti monopol za izvažanje in vračevanje slovenskih izselencev in mislili so tudi že na ustanovitev bančnega zavoda, po katerem naj bi ameriški Slovenci pošiljali svoje prihranke v staro domovino. To je klerikalcem toliko bolj dišalo, ker so računali, da prihranki ameriških Slovencev ne bodo več romali v varne denarne zavode, nego v tiste zavode, ki jih imajo klerikalci v rokah in ki jim noben razumen človek ne zapu.

Z družbo sv. Rafaela niso imeli klerikalci posebne sreče. Neki slovenski duhovnik, ki je v Clevelandu očigledno Slovence za lepe tisočake, vsled česar ga je škof pregnal, je mislil v Novem Yorku delati »za vero« s tem, da je ustanovil agencijo sv. Rafaela. Toda naselniška oblast ga je uradno spodila z naselniškega otoka, ker je izseljenec goljufal. Kje se zdaj klati ta blagoslovljeni poštenjakovi, nam ni znano.

Mnogo poskusov so napravili klerikalci s časopisi, da bi ameriške Slovence obdržali v duševni odvisnosti in v nevednosti. Toda kaj posebnega niso dosegli. Naprednih časopisov niso mogli ne prekositi, ne izpodrinuti, kar je naravno, ker hodijo v Ameriko ravno inteligentnejši rojaki, ki jih revni klerikalni listi niso mogli obvladati.

Sedaj se čuje, da pripravljajo klerikalci veliko akcijo, da bi zavladali nad ameriškim Slovincem. V

Vidiš, uči se svojo Cenko, noben paragraf državlanskega, kazenskega, zakonskega ali Bog vedi še kakega prava ne daje ženi pravice do moževega imetja. Komunizem obstoja le v idealnih zakonih, kakoršnih pa v sedanjem, nad vse realnem življenju ni. Ako žena možu kaj stakne, mu tega ne »vzame«, marveč — »ukrade« in dom krade je tat. Tebi seveda ne bom rekel tatica, saj si imela o mojem imetju zmedene pojme. Vendar ni bilo lepo od tebe, da si mene, svojega zvestega, udanega ti moža nalogala. Sedaj vem, da nobeni, prav nobeni ženski ni nič verjeti. Da ti pa dokažem, da ti nisem sovražen, bom stavil v svoj mesečni proračun tudi postavko: »Pribojšek Cenki«, da boš imela kaj za prilivati — seveda, preveč tega ne bo, kolikor morem, veš, ti zamorka ti.

Tem besedam je sledil sladek objem v znak odpuščenja.

Cena je bila s tem izidom zadovoljna, dasi je pomenil za njo konec lepih dni izza novejših dobe, vendar je bila vesela, da le tatica ni.

Odsihmal sta zakonska Brigule složno vlekla voziček zakonskega življenja. Samo pri krčmarjevih tam nasproti niso mogli izslediti, zakaj Cena ne pošilja več po vina.

Ameriki živi okroglo 140.000 Slovencev, večinoma v dosti ugodnih razmerah, tako, da se klerikalcem že izplača kaj riskirati, saj smejo v službu ugodnega uspeha upati, da se jim bo dobro obrestovalo.

Tu pri nas je znano, da hočejo klerikalci poskusiti svojo srečo s tem, da pokupijo vse vplivnejše slovenske časopise in ustvarijo organizacijo, ki bi kakor mreža objela vse ameriške Slovence.

Naravno je, da so najprej obrnili svoje poglede na jako ugledni in vplivni »Glas Naroda« in na tiskarno in banko Franka Sakserja.

Čuje se, da bi klerikalci radi najprej dobili ta list s tiskarno in banko vred v svoje roke. Neki frančiškan, ki je v Ameriki vse prej, kakor na dobrem glasu, se mudi sedaj na Slovenskem, da dobi sredstev za to akcijo. Čuje se tudi, da so klerikalci za »Glas Naroda« že ponudili prav znatno kupnino. Ker je list dobro upeljan in cveteta tako tiskarna kakor banka, je naravno, da teh podjetij ne bo dobiti poceni.

Baje stoji za celo to akcijo družba sv. Mohorja; če ima ta preveč denarja, naj ga le riskira.

Slovenci v Ameriki pa se ne bodo dali z zvezanimi rokami vjeti v klerikalno mrežo. Že sedaj je preskrbljeno, da klerikalizmu, naj nastopi pod Mohorjevo ali kako drugo krinko, ne bo dobro postlano v svobodni in napredni Ameriki.

Slovenci v Ameriki so se energično uprli obisku ljubljanskega škofa Bonaventura, ko je hotel priti sejat neslogo in prepričati si polniti mošnjo. Nepozabno je, kako je tedaj vrl katoliški duhovnik povzdignil svoj glas proti kranjskemu klerikalizmu in s svojim odločnim protestom zoper obisk škofa Bonaventura prisilil ljubljanskega nadstojnika, da je ostal pri svojih kostrunih. Taki dogodki so značilni. Tu se je pokazalo, kako moč tiči v ameriških Slovincih. Prepričanje škofovega obiska je bila zmaga ameriških Slovencev, lajkov in poštenih duhovnikov, nad kranjskim klerikalizmom in ta zmaga nam daje pogum in zavest zmagovitosti tudi za bodočo borbo.

Če imajo klerikalci kaj preveč denarja, naj le poskusijo svojo srečo. Skrbljivo je, da bo odpor mogočen in da se tudi takoj ustanovi delna konkurenca, ki bo toliko lažje uspevala, ker kak pater Kazimir vendar ni mož, ki bi mogel računati, da mu bo kdo kaj zaupal. Tudi družba sv. Mohorja lahko poskusi svojo srečo, če ima kaj odveč tisočakov, se jih bo lahko iznebila, zakaj to garantiramo klerikalcem: vsi vaši načrti pojdejo v nič, naj so tudi premeteni narejeni in še tako dobro podprti z denarjem. Ameriški Slovenci se ne podamo sleparskemu kranjskemu klerikalizmu za nobeno ceno.

Znamenja pravne negotovosti.

Ni je človeške uredbe na svetu, ki bi ne imela svojih napak in pomanjkljivosti in kar je poverjeno človeškim rokam, se teh napak in pomanjkljivosti tudi ne bo nikdar znebil. To velja tudi v polnem obsegu za vse državne uprave. Samo naraven človek more misliti, da je državna uprava ustroj, ki funkcijami brezhibno, pri katerem so izključene zmotne, pristranosti ali celo celne krivice. Tudi državni funkcionar je naposled samo človek, poln slabosti in ostane pod kožo krvav tudi če ima z zlatom vezeno uniformo ali uradniški talar na sebi.

Vsaka državna uprava je torej samo relativno dobra in zanesljiva. A žalostno je, da o avstrijski upravi niti tega ni mogoče reči. Starodavno je mnenje vse civilizirane Evrope, da je avstrijska uprava ena najslabših na svetu, da vlada v njej policijski duh in da vsled tega prezira postave in ljudske pravice in avstrijski državljani pač nimajo vzroka tej sodbi količkar ugovarjati.

Celo justica ni pri nas na isti visoki stopnji, kakor na Nemškem, Francoskem ali Italijanskem ali v drugih kulturnih državah in nemška gospodstvena želja je zanesla v justico toliko momentov, da opažamo vsestransko nevoljo zoper justico.

Že narodnostna nasprotja so vstvarila razmere, ki ne koristijo zaupanju ljudstva v justico. Povsod je tako, da ljudje človeku lastne narodnosti več zaupajo, kakor tujcu in da pri sodniku lastne narodnosti ne bo tako hitro mislil, da mu je namenoma storil krivico, kakor pri sodniku tuje narodnosti, v katerem vidi vedno svojega političnega, nacionalnega in osebnega nasprotnika. Ko bi ti Waserji, Gleispachi in Pittreichi vedeli, kako so spodkopali zaupanje ljudstva v justico s tem, da so med Slovenci nastavljali in še nastavlajo Nemce in nemskutarje, bi se prva dva v grobu obrnila, Pittreich pa bi šel nemudoma v pokoj.

Se vse huje, hkrk krivice, ki se gode Slovanom pri personalijah v justici, pa upliva na javno mnenje take razsodbe, ki žalijo pravni čut prebivalstva, naj se že potem ujema s kako staro postavo ali pa ne.

Vzemimo na pr. samo razsodbe najvišjega sodišča o zakonskih zadevah bivših katoliških duhovnikov. Zdrava pamet pravi vsakemu človeku, da katoliška cerkev ne more imeti nobenih pravic do duhovnika, ako ta iz cerkve izstopi in da mora torej takemu duhovniku biti svobodno, da se oženi, če hoče, kakor vsak drugi polnopravni državljani. Različni sodni dvori so to edino logično stališče tudi že pripoznali. Pravno vzeto ni katoliška cerkev nič drugega kakor vsako društvo; kdor iz takega društva izstopi, izgubi vse pravice in dolžnosti bivšega člana.

Najvišje sodišče pa neče pripoznati tega stališča. Izdalo je že več razsodb, v katerih pravi, da se katoliški duhovnik, tudi če izstopi iz cerkve, ne sme oženiti. In take razsodbe naj ne vzbude v ljudstvu nezaupnosti?

Zdaj je najvišje sodišče zopet izdalo razsodbo, ki vzbuja po vsi Evropi prav neprijetno senzacijo. V Krakovem je neka židovska branjevka z imenom Frisch zavijala svoje prodano blago v stare časopise. Tako delajo branjevke menda povsod, koder sploh papir poznajo. Med drugim papirjem je imela ta branjevka tudi večjo množino ovitkov nekega jezuitskega časopisa, na katerem ovitku je bila natisnjena neka takomenovana sveta podoba. Zato ker je židovska branjevka v te ovitke s svetopodobo zavijala sladkor, zato jo je najvišje sodišče obsodilo na sedem dni zapor!

Zaradi te razsodbe se vsa javnost kar za glavo prijema. Saj vemo vsi, da je tendenca vse avstrijske javne uprave »deutsch und clerical«, ali take razsodbe bi vendar nihče ne smatral za mogoče. Rečena branjevka je pač kupila stari papir, da zavija vanj svoje blago in ji je bilo malo mar, kaj je na njem natiskano. Neki klerikalci, ki jo je denunciral, ji je sicer že prej grozil z ovadbo, a ženska je papir kupila in plačala in je čisto naravno, da ga je hotela porabiti.

Kdor hoče spoznati ves obseg te razsodbe najvišjega sodišča, naj pomisli le eno: Koliko tisoč in tisoč ljudi bi umrlo samo na Kranjskem za preeti, ko bi hoteli kaznovati vse tiste, ki imajo tako »shudodelstvo« na vesti. Uboga slovenska domovina je kar preplavljena s klerikalnimi listi in knjigami, v katerih se nahajajo svete podobe. Pri vsakem branjeven jih dobiš, na vsakem stranišču leže, a tudi največjim terciarom se ni prišlo na misel, da bi bila poraba tega papirja za — profanske namene kaznjivo dejanje.

Ne, take razsodbe ne pojmi nihče in niti najzvitější rabulistika ne bo ljudi prepričala, da je bila ta sodba postavna. Danes došli inozemski listi govore o tej sodbi tako, da tega ne moremo ponatisniti. Ob sebi se umeje, da se bo o tej razsodbi govorilo tudi še v državnem zboru. A kaj je vse to v primeri z nezaupnostjo, ki jo je ta razsodba vzbudila v najširših krogih.

Take razsodbe, kakor so zgoraj omenjene, so vedno znamenja, da je zavladala neka pravna nesigurnost, ki je za državo in za justico samo prava nesreča.

»Un stato ammalatto« je ugleden italijanski list z izzivajočim posmehom imenoval avstrijsko prav in ozirom na to razsodbo o uporabi katoliške makulature; za bolno državo smatrajo Avstrijo in žaljivo govore, da se avstrijski državljani ne sme zanášati na svojo državno upravo, da, neki pariški list trdi celo, da Avstrija sploh ni pravna država. Kam jadrarno?

Uradniki v službi političnih strank.

Od Drave, 6. jan.

Do lanskega leta je bil načelnik železniške postaje v Ptujju Nemeš Neumann. Vsled agitacije uradnika Sigla, zlezal je načelnik Neumann kot zastopnik v občinski odbor ptujski. Podrejenemu uradniku se je imel načelnik zahvaliti, da je prišel do častnega mesta v občinskem odboru! To je uradnik Sigl izkoristil v službi in izven službe, načelnik pa je bil navezan, da je moral molčati! Končno je doletela Sigla usoda, da se je vendar moral ločiti od Ptujja, od političnih prijateljev in priljubljenega mo agitacije; moral je v Gradec. Vsak drugi bi bil obetno kaznovan; Sigl pa je prejel za svoje politično delovanje le plačilo! Načelnik Neumann je bil udeležen pri vseh gonjah, pri vseh sklepih, katere je zakrivil mestni odbor ptujski. Železni-

ški uradniki niso manjkali pri nobeni lumpariji, storjeni proti Slovincem, proti večini prebivalstva, od katerega podjetje živi!

Neumann in Sigl pa nista bila sama, imela sta zveste tovariše med uradniki, n. pr. Sketha, Grossa in poštnega uradnika Schollerja. Ti podrejeni uradniki so uživali za časa volitev popolno svobodo, da so opravljali posle navadnih cestnih agitatorjev! Namesto, da so sedeli v uradu, so se vozili z najetimi vozovi za volilce, so volilce zganjali in priganjali! Saj so za to uradniki nastavljeni in plačani, ka-li?

Pa v Ptujju je to navadna prikazen! V Ptujju tirja paša Ornig politično službovanje za nemško stranko od vseh uradnikov. Uradnik, dasi Nemeš, ki bi opravljal le svojo službo, je v Ptujju nemogoč! Tako globoko so zavožene razmere! Višje instance so dosihdob bile popolnoma slepe, niso hotele nič slišati, nič videti!

Pri justici ni bilo prav nobene izjeme! Najboljše priče so razne Ornigove pravde in njih izid!

Pa danes hočemo ostati pri železniških uradnikih.

Načelnik Neumann je šel vsled bolezni v pokoj. Na njegovo mesto je prišel Nemeš Reichl, rojen baje na Spodnjem Avstrijskem. Po mišljenju je baje krščanski socijalec! Že to ni bilo Ornigu in njegovi kliki po godu! Začeli so rovatiti proti Reichlu, in to celo v javni seji.

Ko pa je načelnik Reichl od vseh uradnikov zahteval strogo izpolnjevanje uradniških dolžnosti, ko ni hotel priznati politiku in agitatorjem med njimi, so se ti zatekli k Ornigu, so poklicali tega in celi mestni odbor na pomoč in odpor. Disciplinarna politična stranka je velevala, Ornig je s svojimi kar priskočil in boj se je vnel na celi črti!

Ornig in njegova stranka v sredstvih ni zbirna! Pri ravnanju južne železnice je Ornig v imenu mestnega zastopa telegrafično zahteval, da se načelnik Reichl nemudoma drugam premesti! Vse je bilo radovedno na odgovor, posebno, ker je Ornig vpletel mestni zastop in ker se v svoji omejenosti rad sklicuje na to, da je generalni ravnatelj dr. Egger njegov »družbruder«. Reichl je šel v Ptujju; pač pa je politični Sketh bil premeščen v Beljak, Gross pa bi moral sedaj v Gradec. To je Nemeš razkačilo, tak odgovor na njih kategorično zahtevo!

Sedaj so pograbil zadnje sredstvo zoper Reichla; mobilizirali so tarnarje, povzročili so demonstracijo in celo napad na železniški urad! Med turnerji so se odikovali komiji in nemški visokoseleci; baje sta bila med napadaleci tudi oba sina magisterja Vedernjaka, izmed katerih eden prakticira pri kazenski sodniji v Ptujju. No, morebiti pa se bode vendar dognalo, kdo je bil med izgredniki in napadaleci, akoravno mestna policija ni nič videla, nič slišala! Škoda, da niso delavci teh predzrhnih fantalinov do dobrega namazali! Počakati pa se stvar ne bode dala zlahka, dasi se je pritisk na priče že poskusil! Boj med postajenačelnikom Reichlhom in županom Ornigom pa je dosegel vrhunec. Ornig po stari navadi tirja sporazumom s kliko, da naj bode načelnik železniške postaje aktiven politik, potem šele uradnik, da naj bode delaven pristajač Ornig-Malikove stranke, naj pretežira v službi vse one, ki služijo posebno zvesto in vsestransko tej stranki, naj jih pretežira in naj jim prizanaša povsod, četudi trpi podjetje, služba in vsi drugi uradniki! Javnost zasleduje to borbo pazljivo! Radovedno je vse, ali bode ravnanje stalo na strani svojega uradnika, ali pa na strani bankerotne politične stranke, kateri načeljuje Ornig in Malik! — Slovenci ptujskega okraja pa bodo morali tudi na javnih shodih ravnanju južne železnice vendar enkrat povedati, da naj energično zavrne Ornigovo vmešavanje, da hočejo imeti na postaji dobre, postrežljive in prijazne uradnike, ne pa Ornigovih podreptnikov, politične fakinaže!

Belgija in novi kralj.

Kralj Albert I. je zasedel belgijski prestol. Državni zbor mu je dovolil civilno listo in to po debati, ki je bila sicer zelo interesantna, naravnost senzacionalna, ki je pa v zvezi temu ni smatrali za sliko razmerja med kraljem in med belgijskimi državljani.

Pri debati o kraljevi civilni listi so imeli glavno besedo socijalni demokratje, ki so seveda zastopali svoje principijelno, torej protimonarhistično stališče. Govorili so proti temu, da bi se kralju plačevalo iz državnih dohodkov na leto poltretji milijon frankov, češ, da delo, ki ga kralj opravlja, pač ni vredno takega plačila in so pač nekoliko teatralič-

no izrekli prepričanje, da je Albert I. zadnji kralj belgijski, da se bo Belgija izpremenila v republiko.

Ker je prerokovanje, dasi je bilo v starih časih zelo lukrativno metje, prišlo v naših dneh ob ves kredit, bi bilo seveda popolnoma brezplodno preiskovati, v koliko so upanja socijalnih demokratov utemeljena.

Zanimivo pa je, da so tisti socijalni demokratje, ki so pri razpravi o kraljevi plači tako energično tolkli na boben republikanstva, z novim kraljem pravzaprav jako zadovoljni in da so največji belgijski monarhisti tudi največji nasprotniki novega kralja.

Albert I. se je, dokler je živel kralj Leopold II., držal popolnoma v ozadju in se ni čisto nič vtikal v javne zadeve. Porabil je svoj čas, da se je pripravil na svoj kraljevski poklic. Studiral je razmere. Obiskoval ni samo bolnice in kadetnih šol, nego hodil tudi po tovarnah, po premoških in trgovinah; občeval ni samo z generali, tarokisti in muzikanti, nego tudi s financirji, s trgovci, z žurnalisti in znanstveniki. Tak mož mora kaj znati.

Klerikalci so ga že tedaj opazovali z nepritajeno nezaupnostjo, sedaj pa pri njih skrajno nepriljubljen in na vsi moč hvalijo umrlega kralja Leopolda, ki pač ni zaslužil nobene pohvale, najmanj od »čuvarjev morale«, to pa vse tako zasuka, da meče slabo luč na novega kralja.

A to se klerikalcem ne sme preveč v zlo šteti. Kralj Albert I. je namreč res tako nastopil, da ga klerikalci ne morejo biti veseli. Brez vseh ozirov je kralj Albert pokazal, da je odločen in dosleden nasprotnik klerikalcev.

Prvo, kar je storil, čim je prevzel kraljevsko krono, je bilo to, da je odstranil z važnih mest na dvoru vse klerikalce in postavil namesto njih same odločne liberalce, ves kraljevski dvor je sedaj liberalen, vsi bližnji kraljevi svetovalci in pomočniki so liberalci, vsa pota, po katerih so klerikalci prej uplivali na krono so zaprta.

A ne samo to. Kralj Albert je celo javno posvedočil, da so mu socijalni demokratje dosti bolj simpatični, kakor klerikalci. Koj prve dni svojega vladanja je dal razumeti, da bi prav rad videl, če bi liberalci in socijalni demokratje dobili večino v državnem zboru, v katerem imajo sedaj klerikalci še nekaj glasov večine. Tako mnenje izrazi kralj v tretnotku, ko se že pripravljajo liberalci in socijalni demokratje na skupen nastop pri volitvah proti klerikalni stranki.

Spričo temu je pač umljivo, da zbadačo klerikalci kralja kjer morejo. Vsaka malenkost jim je dobra. Ko je kralj pri slovesnem vходу v Bruselj zapazil raz delavski dom visoko črno zastavo, razobešeno povodom smrti nekega delavskega poslanca, se je spoštljivo odkril. To je klerikalce strahovito razljutilo in koj so napadli kralja, češ »pred nobeno cerkvijo se ni odkril, samo pred žalno zastavo socijalnodemokratskega lumpa«.

Povsod na svetu so klerikalci enaki: kdor neče biti slepo orodje njihovih prizadevanj, tega skušajo uničiti, bodi kralj ali najpriprostejši človek. »Und der König absolut, wenn er unsern Willen tut«.

Belgijski klerikalci bi radi pripravili kralja v tako stisko, da bi moral pred njimi kapitulirati. Začeli so s tem, da ga skušajo napraviti nepopularnega in da z jezuvitsko zvižčnostjo razširjajo mnenje, da sploh ni pravi kralj.

Umrli kralj Leopold II. ima od zadnje med množestvilnimi svojimi metresami dva sina. Ker se je dal kralj Leopold nedolgo pred svojo smrtjo s to svojo ljubinko cerkveno poročiti, začeli so klerikalci razširjati mnenje, da imata sinova kraljeve ljubice, oziroma žene, pravico do krone in ne sedanji kralj. Posebnega sadu od te agitacije pa ni pričakovati. V Belgiji je namreč samo civilna poroka postavno veljavna, le cerkvena poroka nima po postavi veljave in zato baronica Vaughan, ljubica umrlega kralja, ne velja za postavno poročeno ženo kralja Leopolda in sta njena sinova nezakonska ter vsled tega nimata nobene pravice do krone.

Klerikalna agitacija proti kralju zna morda nekoliko utrditi pozicijo klerikalcev med njenimi volilci — to je vedno uspeh take agitacije — bo pa tudi mnogo volilcev odbila od klerikalne stranke. Te moči klerikalci nimajo, da bi kralja strmoglavili in če se po kraljevi želji združijo liberalci in socijalni demokratje francoske in flamske narodnosti na skupen boj pri volitvah, potem bo pač konec klerikalnemu gospodstvu v Belgiji.

Ogrsko.

Dr. Lukács se pelje na Dunaj sam ter bo v nedeljo sprejet pri cesarju v avdienci. V ponedeljek bodo novi ministri zapriženi in v torek bo njih imenovanje publicirano v uradnem listu. V sredo ali v četrtek pa se nova vlada predstavi parlamentu.

Lukácsov kabinet danes še ni popoln, ker mu še manjka ministra za Hrvaško. Vrše se tozadevna pogajanja. Če ne bo hrvaško-srbska koalicija napravila kompromisa, bo savor razpuščen. Lukács hoče imeti v kabinetu Hrvata, ki bi vodil pogajanja s koalicijo.

Justh Lukácsov kabinet prav osto napada. »Ne bom se uklonil« je dejal Justh »brezpogojno volji večine. Stranka mora varovati svoje principe. Počakamo, da se predstavi kabinet in mislim, da se ne zgodi nič drugega kot pri predstavi kabineta Fejervary. Storit moramo isto kar smo storiли napram Fejervaryju«.

Danes še vedno ni gotovo, ali bo Lukács dobil od parlamenta začasni proračun. Če bo proračun odklonjen, bo Lukács imenovan kabineta takoj podal demisijo. Čuje se, da bi v tem slučaju bil parlament takoj razpuščen. Kdo bi pa vodil nove volitve, to je pa sedaj še čisto negotovo. Morda bo celo Lukács sam prevzel to nalogo in da bo zato po svoji demisiji vnovič imenovan.

Grof Forgach.

Dunajska »Die Zeite« piše, da je avstrijsko-ogrski poslanik v Belgradu grof Forgach prošil za odpuščitev. Prošnjo se bo baje v najkrajšem času ugodilo. Grof Forgach pride v znanje ministrstvo. Grof Forgach je bil tisti, skozi kojega roke so šli oni imenitni Friedjungovi »dokumenti« in zato se z vso upravičenostjo odhod poslanika iz Belgrada spravlja v zvezo z izidom Friedjungovega procesa. Kdo bo Forgachov naslednik se še ne ve. Dr. Baernreither, ki gre v kratkem na Srbsko, izjavlja, da potuje tja le v svrhu studij. — Na pristojnih mestih seveda vest o odhodu grofa Forgacha dementirajo.

Čuje se, da odide tudi srbski poslanik na Dunaju dr. Simić in da ga bo nadomestil sedanji zunanji minister dr. Milovanović.

Kralj Peter.

Petrogradski list »Novoje Vremja« prinaša vest, da pride v kratkem srbski kralj Peter v Petrograd. — Ta vest se je v zadnjem času pogosto razširjala pa tudi zanikavala. Tudi sedaj diplomatični krogi ne verjamejo preveč tej novici.

Dnevne vesti.

+ Klubova seja naprednih delovnih poslancev bo v ponedeljek ob desetih jutraj v mestni posvetovalnici. — V Ljubljani bivajoči deželni poslanci pa imajo predposvetovanje jutri, ob treh popoldne.

+ Zviti klerikaleci. Klerikaleci predlagajo za novi občinski volilni red ljubljanski, kakor je znano, proporcionalni sistem, na podlagi katerega pride v občinski svet najmanj 5 Nemcev. Pri tem so ti »narodnjaki« kalkulirali tako: le: Naš načrt za spremembo občinskega volilnega reda ljubljanskega je tako kuriozen in krivično sestavljen, da je izključeno, da bi ga vlada predložila cesarju v odobrenje, ako ne sprejmemo tvoj določb, ki bi bile izredno po volji merodajnim krogom. Preudarjali so semtertja ter končno prišli do zaključka, da je edino sredstvo, ki bi omogočilo, da bi vlada od klerikalcev zvarjeni načrt občinskega volilnega reda za Ljubljano priporočala cesarju v sankcijo, to, da dajo v občinskem svetu zastopstvo tudi Nemcem. In veliki ter prepričani narodnjaki, kakršne se delajo klerikaleci, niso niti trenutka pomišljali ter so sprejeli, ne da bi jih le malo grizla vest, v svoj reformni načrt določbe, na podlagi katerih je Nemcem odprta pot v občinski svet ljubljanski. Ldkoder so jih leta 1882. vrgli Slovence jedva z naporom vseh svojih sil! Za skledo leče so torej klerikaleci prodali slovensko narodno stvar Nemcem in vladi. Mati Slovenija, zakri si oči!

+ Zakaj ni dr. Anton Bonaventura sposoben za Naglovega naslednika? Včerajšnji »Il Piccolo« razpravlja o eventualnih kandidatih za izpraznjeno mesto tržaškega škofa. Med drugim navaja imenoma vse skofe, ki spadajo pod nadškofijo gorisko, ter navaja vzroke, zakaj ta ali oni ni sposoben za tržaškega škofa. O ljubljanskem škofu dr. Jegliču piše: »Dr. Jeglič v Ljubljani ne more priti v poštev; znana njegova brošura, ki so jo splošno obtožili za pornografsko, ga gotovo ne usposablja, da bi prišel na to ugledno in delikatno mesto.«

+ Shodi narodno - napredne stranke na Goriskem. V četrtek so

bili trije abodi: v Tolmini, kjer je govoril A. Gabrček, na Cesti v Vipavski dolini, kjer je govoril dr. Puc in svetokriški nadučitelj Medvedček ter v Komnu, kjer sta govorila dr. poslanec A. Strekelj in dr. Podgoršek. Vsi shodi so bili dobro obiskani; v Komnu je bilo 600 ljudi, v Tolmini nad 400, na Cesti 500. — V nedeljo bodo shodi v Črničah v Vipavski dolini, v Kobariidu, v Cerknem in v Dutovljah na Krasu. Potem bo še par potrebnih shodov, da se razkrija pred celo gorisko deželo politično lopovstvo klerikalne bande.

+ Brezobzirnost je treba. Slovenci smo vse preveč mehki, vse preveč popustljivi in obzirni ljudje. Zoper storjene krivice sicer časih malo zagrzmimo in si domišljamo, da smo s tem kdo ve kaj storiili, potem pa se resignirano udamo in prenašamo storjene krivice z žalostjo v srcu, a brez odpora. Marsikaj bi bilo pri nas drugače, če bi imeli več brezobzirnosti. Zlasti bi bila potrebna taka brezobzirnost proti državi in upravi, kadar nam usižuje nemške uradnike. Zadnjič smo n. pr. ožigostali načelnika, kako je višjesodni predsednik odprl nemško - nacionalnemu svetniku Boschku pot do višjesvetniškega mesta. Dva odlična slovenska sodna svetnika, gg. Toplak in Kobler sta morala stopiti na stran, da ju prehiti mlajši in slabše kvalificirani Boschek. Ta je sedaj član civilnega senata. A mož ne zna slovenski, mož je absolutno nezmožen, da bi napravil juridično in jezikovno pravičen referat v slovenskem jeziku in ni dvoma, da bo delala pri obravnavi o slovenskih tožbah nemškova jezikovna nesposobnost njemu samemu, sodišču in strankam vsaj velike težave, lahko pa provzroči tudi še škodo in krivico. Tu je treba, da posežejo vmes slovenski odvetniki. Ti so kot zastopniki svojih strank, dolžni varovati interese pravice iščočega občinstva in ta interes gotovo zahteva tudi to, da so vsi uradni referati stvarno in jezikovno brezhibni. Boschek ni zmožen napraviti tak referat. Že naprej ga vidimo, kako bo mečkal in lomil slovenščino. Naj bi slovenski odvetniki pri vsakem takim slučaju vložili protest — in prepričani smo, da bi se Boschek ne mogel dolgo vzdržati in bi se moral vzlic vsi nezasišani protekciji, ki jo vživa samo zaradi svojega nemško - nacionalnega mišljenja, kmalu preseliti v kak nemški kraj.

+ Štajerski delalni zbor. V seji dne 5. t. m. je predlagal poslanec dr. Kukovec, da se ustanove slovenske meščanske šole v Zalecu, St. Jurju ob juž. želez. in v Trbovljah. Imenom klerikalcev je o tej stvari govoril posl. dr. Verstovšek. Predlog se je odkazal šolskemu odseku. Temu odseku se je tudi izročil predlog posl. Horvateka glede olajšav v obiskovanju šole. — Prihodnja seja bo v ponedeljek.

+ Klerikalna požrtvovalnost. Iz Kranja nam pišejo: Naši klerikaleci so priredili na Silvestrovo zabaven večer v »Ljudskem domu«. Vstop je bil vsakomur prost. Ker pa so s prireditvijo le imeli stroške, so sklenili, da bodo med udeleženci nabirali prostovoljne prispevke. Eden izmed nazvočih mladih profesorjev je vzel v roke krožnik, ga pogrnil s servieto ter jel nabirati prispevke. Šel je od gosta do gosta in vsak je z mnogo obetajočo gesto segel pod servieto. Ker so bili med udeleženci profesorji, zdravniki in razni dobro situirani ljudje, so prireditelji veselice pričakovali, da se bo prostovoljnih doneskov nabralo vsaj par kron. Ko je profesor obšel že vse goste, je stopil k stranski mizi, da bi preštel nabrani denar. Vse družbe je polastilo neko nervozno razburjenje, ki je doseglo višek, ko je nabiralec dvignil servieto s krožnika in se je zablesčalo na krožniku — ne 5 svetlih cekinov — pač pa 5 pravih krajcarjev. — Tablo!

+ K škandalom na celovškem kolodvoru. Prosimo vse tiste Slovence in Slovenke, ki so imeli zadnje mesece na koroških železnica in zlasti na kolodvoru v Celovcu radi slovenskega jezika kakšne zapreke ali neprijetnosti, da javijo to nemudoma z natančnim navedenjem časa, kraja, okoliščin in eventualnih prič gospodu odvetniku dr. Janko Brejcu v Celovcu.

+ »Hribarjev vodomet«. Tako nazivlja »Slovenec« v svoji že preveč znani perfidnosti tisti vodomet na Cesarja Jožefa trgu, ki so ga zdaj začeli hvalabogu podirati. Predbaciva županu Hribarju, da je zapravil z napravami tiste grde skode več občinskih tisočakov. Vsakemu ljubljancu pa je dobro znano, da je sicer tedanji občinski svetovalec Ivan Hribar iztekel neveljavih zaslug za zgradbo našega izvrstnega vodovoda, ali pravzaprav, da je Hribar vodovodno zadevo šele spravil v tek in s svojo energijo tudi dosegel izvršitev, da pa ni imel ingerence na način izvršitve tistega vodometu, ker ni imel nad mestnim stavbnim uradom nobene oblasti! Če bi bil imel

Hribar odločati o detajlih izvršitve, bi bil delo poveril kakemu umetniku, ki bi bil napravil ličen arhitektonski načrt. Tako si je pa pač tedanji stavbni urad v obliki nelične skode postavil sam primeren spomenik. Po »Slovenec« bo pa Hribar menda kmalu sploh vsega kriv, tudi tega n. pr., da so prišli nekdanj Francozi na Kranjsko in da smo imeli turške vojske v starih časih. In na sodnji dan popoldne se bo izkazalo, da je le Hribarjevo gospodarstvo krivo, da se je svet podrl.

+ Orožniki — agentje! Draginja vedno večja, davki težji in težji, beda hujša, narodi ječe vse bolj pod težo bremen. Pa vse še ni dovolj naši socijalno moderni državi, vsak čas si izmisli še kaj novega, da bi se iz ljudstva iztisnilo še kaj denarja. Najnovejša je, da so ustanovili neki »Flottenverein«. Kar se v Avstriji ustanovi, je vse v korist nemstva in na škodo Slovanom. Na tem »Flottenverein« nimamo Slovani prav nobenega interesa; naj ga vzame vrag, če ga hoče. A Nemci so navajeni, da si svoja proti Slovanom naperjena podjetja puste plačevati od Slovanov. Tudi za svoj »Flottenverein« hočejo slovenskega denarja, in ker ga Slovani izlepa nečejo dati, so si izmislili nekaj genijalnega. V Hrastniku nastopajo gg. orožniki kot agentje tega »Flottenvereina«. Prepričani smo, da se gg. orožniki tega posla niso lotili prostovoljno, marveč da so bili prisiljeni. Orožniki ima že itak dosti trdo službo in se za svojo zabavo v svojem prostem času pač ne bo prostovoljno posvetil nadlegovanju občinstva za prispevke »Flottenvereinu«. Tisti, ki so si stvari izmislili, so seveda dobro vedeli, da bodo najlažlje svoj namen dosegli če vprežejo orožnike. Ker je pa 5 K ta čisto nepotrebnost »Flottenverein« le nekaj in so naše narodne pravice za nas vse večjega pomena, kakor nemški »Flottenverein«, ki naj pospeši zavajanje nemstva ob Adriji — moramo odločno protestirati proti zlorabljenju gg. orožnikov, zlasti ker tudi ni primerno, da se javni funkcionarje, kakor so gg. orožniki, porablja za take posle.

+ Iz žandarmerijske službe. Za tražmeštre postajne poveljnice so imenovani s l. t. m. Jurij Valant v Kostanjevici, Val. Legat v Sledniku, Ivan Mak v Višnji gori in Jožip Dovgan v Černomlju.

+ Slovensko deželno gledališče. Danes noviteta »Sebastijan, veliki knez georgijski«. Noviteta je prav dobro nastudirana. — Jutri v nedeljo pop. ob 3. drugič Jelenčev »Erazem Predjamski« kot ljudske predstava pri nižnjih cenah; zvečer priljubljena in lepo opremljena opereta »Valček čar«. — V torek je 11. predstava operete »Dolarška princeza« ter gostuje v vlogi Daisy gde Ivanka Hrastova, gojenka »Glasbene Matice«. Predstava se vrši na zahtevanje par-abonentov. Še ta mesec gostuje g. Ignacij Borštnik v Bjornstjerne-Bjornsonovi drami »Nad našo mečo«. Uprižori se tudi Goethejeva tragedija »Egmont«, Opera »Tosca« in opereta »Lovčeva žena« sta že nastudirani, a vršiti se morajo še izkušnje za orkester.

+ Učiteljske Tovariše je v proslavo 50letnice svojega izhajanja izšel v slavnostni obliki. Ta lično ilustrirana slavnostna številka prinaša zelo vrsto jako zanimivih člankov historičnega in aktualnega značaja, iz katere zadobe bralci jasno sliko kako je slovensko učiteljstvo v 50 letih napredovalo in kako je njegovo sedanje stanje.

+ »Slovenski Pravnik« je z decembrsko številko zaključil svoj 25. letnik. Ta strokovni list uživa med juristi največji ugled, ne le med slovenskimi, nego tudi med hrvaškimi in med nemškimi. List je ustanovil pokojni odvetnik dr. Alfonz Mosche. Uredniki so mu bili: dr. Ivan Tavčar (od leta 1881 do 1883, ko je list začasno prenehal), potem dr. Janko Babnik (1888), dr. Danilo Majaron (1889 do 1892), dr. Makso Pirc in dr. Viktor Supan (1893 do 1897), od tedaj pa ga nepretrgoma ureja dr. Danilo Majaron, ki si je pridobil kot urednik in pisatelj za slovensko pravo največjih zaslug.

+ Politično in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo je priredilo na sv. Treh kraljev dan popoldne v gostilniških prostorih gospoda Sokliča v Trnovem svoje drugo predavanje v tekoči seziji. Predaval je gospod Matko Röthl o »Emoni«. Gospod predavatelj je podal v nad eno uro trajajočem govoru zelo zanimivo sliko o starih Rimljanih, ki so bivali na prostoru, kjer stoji sedanja Ljubljana in pa na Kranjskem sploh. Opisal je njih življenje in njih običaje ter se podrobno bavil z raznimi izkoplinami, zlasti z onimi, ki so jih v zadnjem času izkopali na Mirju. — Prostorni gostilniški prostori gospoda Sokliča so bili natlačeni polni poslušalcev, ki so sledili temu zelo zanimivemu predavanju z veliko pozornostjo.

— Na željo - slovenski ranglever, ki je v ponedeljek, dne 10. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji »Narodnega doma«, opozarjamo še enkrat vse one Slovence in Čeha, ki se za stvar zanimajo, z vjudnim vabilom na številno udeležbo.

— Pri mestnem magistratu polniti je službo pomožnega uradnika z dnevnico 2 K, ki se zvišuje od leta do leta za 50 h; po petih letih zadovoljivega službovanja pa postane definitivni z letno plačo 1500 K ter pravico do pokojnine. Prosilci z dovršeno srednjo šolo imajo prednost pred drugimi prosilci. Lastno-ročno pisane prošnje vlagati je do 15. t. m. v predsedstvu mestnega magistrata.

— Jutri v »Narodni dom«, kjer priredi v veliki dvorani in stranskih prostorih pevsko društvo »Slavec« zabavni večer. Spored je jako raznovrsten, tako da bode nudil vsestransko zabavo in vžitek, in sicer v sapospevih, čveterospasih in zborih, v velikem kostumiranem komičnem peterspevu ter plesu do jutra. Zatek ob pol 8. zvečer.

— II. veliki ples »Narodne Delavske Organizacije« se vrši nepretrgno v soboto, dne 22. prosinca 1910, na kar se opozarjajo slavna narodna društva z željo, da upoštevajo ta dan pri prireditvi svojih predstavnih veselice. — Odbor »Narodne Delavske Organizacije«.

— Veliki pustni korzo v Ljubljani. Po preteku mnogih let bode meło naše mesto v tekočem predpustu zopet presenečenje prve vrste, kajti na pustno nedeljo, dne 6. februarja vršil se bode veliki pustni korzo po načinu, ki je včasih vs Ljubljano in okolico pokoneci spravil in ako bode tudi letos. Odbor dela najbširnejše priprave, opozarja pa že edaj, da bode pristop kolikor največ mogoče vsakomur dovoljen, ker gre z tega stališča, da naj se letošnji predpust, ki je sicer jako kratek, kar najsičajnejše zaključí. Za sedaj torej: Maske in občinstvo pozor na pustno nedeljo, dne 6. februarja, tatar bode veliki pustni korzo v Ljubljani.

— VI. Velika mednarodna maškarada tobačnega delavstva, ki bo v soboto, dne 15. t. m. ob 8. zvečer v veliki dvorani in vseh stranskih prostorih »Narodnega doma«, bode, kar je iz predpriprav razvidno, tudi letos nudila obilo zabave in smeha. Na maškarado odpošljejo svoja zastopstva vsi civilizirani narodi in plemena. Ker se je mednarodna maškarada še vsako leto v vsakem oziru izborni in zadovoljivo obnesla, je nepotrebno že zdaj navajati vse posebnosti, ki letos gotovo ne bodo zastale za onimi prejšnjih let. Kdor se hoče nekaj ur zabavati v dobri in pošten družbi, ter se nasmejati iz srečnej pride. Čisti prebitek je namenjen v podporo obolelim članom, strokovne zveze tobačnih delav in delavcev v Ljubljani.

— Naprednim Slovincem. Institucija, kakor je »Znanstvena knjižnica« Omladine v Ljubljani je bila za nas krvava potreba. V dvojnem ziru. Prvič, da zamašimo vrzel v naši znanstveni literaturi. Drugič, da pomagamo pri stvaritvi slovenskega jezika kot znanstvenega jezika. Z našimi izvodi smo častno stali v vrsto znanstvenih bojnikov I. zvezek: Miselni razvoj evropskega človeštva od slavnega češkega učejaka Drtine. Poznati moramo zgoštevino razvoja človeškega duha — to nam slika na jako pristopen in razumljiv način v lepem slogu prof. Drtina. Razvoj človeškega duha od početkov pa do danes. Prevod je skozi in skozi gladek in v tem oziru doznesek za znanstveno slovenščino. II. zvezek. Dr. Rostohar: Uvod v znanstveno delovanje. Delo je originalno in strogo znanstveno. Dobilo je priznanje tudi pri naših kulturnih naprotnikih, pri klerikalecih. (»Casse«). Mej tem, ko je prva knjiga razumljiva vsakemu, ki ima le nekoliko izobrazbe, torej širšim vrstam v narodu, je druga knjiga le za one, ki imajo temeljne pojme iz znanstva. — Če nas bo zavedna slovenska inteligenca podpirala, bomo lahko izdajali vedno več lepših del. Moramo omeniti, da dosedaj nismo želi tistega zanimanja za našo izdaje, kot bi ga morali. Zato pa tudi nismo mogli naših publikacij redno izdajati. Če hočemo, da se približamo slovenski univerzi tedaj — moramo podpirati našo znanstveno literaturo, če ne so vsi naši glasovi prazna fraza. Ustvarimo naprej vse predpogoje. Dolžnost inteligence in naroda je, da nas z naročbo podpira. Obe deli se naročujeta pri »Omladini« v Ljubljani.

— Slovenske starše in vzgojevalce slovenske mladine opozarjamo na izborni mesečnik »Domače ognjišče«, ki izhaja v »Učiteljski tiskarni« v Ljubljani vsako zadnjo soboto v mesecu ter velja vse leto samo 2 kroni 50 vinarjev. »Domače ognjišče« prinaša jako zanimiva, koristna, aktualna članke o vzgoji otrok, njihovih

hibah in čednostih, zlasti pa o smetah in napakah staršev in slabih vzgojiteljev; končno prinaša dopise o delovanju učiteljstva in odgojevalcev, povesti in zanimive drobtine iz vsega sveta. Malo imamo toli potrebnih in koristnih slovenskih časopisov, kakor je »Domače ognjišče«. Kdor ljubi mladino, kdor ve, da leži v sreih in dušah slovenskih otrok bodočnost našega naroda, tisti bo rad naročil in čital »Domače ognjišče«, ki je polno plemenitih idej in koristenosnih iniciativ! Naj bi se razširil ta lepi, blagi list v vse slovenske hiše! Naj bi ga čitali in ubogali starši, potem nam napoči lepša bodočnost.

— Za vrtnarje, oziroma lastnike vrtov. Po naših vrtovih so posamezne grede ob krajih navadno zavarovane z okroglimi kamni. Ta primitivna ograja pri gredah je neenakomerna, precej draga in nepraktična. V drugih deželah so že pred dlje časa začeli opuščati te kamne in zavarujejo grede z betonskimi jako lično modeliranimi in barvanimi izdelki. Ti so navadno po meter dolgi, tako da napravljjanje tega zavarovanja gred ne vzame dosti časa, so jako trpežni in ceneni in tudi jako praktični, ker se posamezni kamni lahko prevrnejo, taka betonska ograja pa ne. Take ograje za grede izdeluje v Ljubljani »Kranjska betonska tvornica Tribuč & Ko.«

— Zakaj se je Kolinska kavina prinesla v kratkem času tako priljubila našim gospodinjam, da jo posod zahtevajo in vsako drugo zavračajo? — Zato, ker je najboljša od vseh, vedno sveža, iz izvrstnega materijala, izborno pripravljena in nič biražja od drugih slabšjih in manj vrednih fabrikatov. Poleg tega pa je Kolinska tovarna tudi naše domače podjetje, in torej tudi zato zasluži, la ga podpiramo. Nobena slovenska gospodinja, ki je le enkrat poskusila pravo Kolinsko cikorkijo, ne bo niklar več kupila kake druge.

Družbi sv. Cirila in Metoda sta poslala gg. dr. I. Göstl, vodja deželne blaznice na Studencu in Ant. Mladič, c. kr. okr. sodnik v Šmarju, po 10 K mesto venca na krsto rajnomu g. dr. K. Bleiweisu vitezu Trstenškemu. Hvala! — G. Iv. Jarec, obč. redar v Matuljah je nabral in družbi poslal 3 K 40 v. Hvala njemu, hvala darovalcem!

Iz Kamnika nam pišejo: Na »Slovenčvo vprašanje: »Kdo je največji lump?« odgovorjamo samo toli: Deset minut pred odhodom »Sokola« na pokopališče je prišel načelnik kamniškega »Orla« že s pokopališča na Klanec. Tu je toliko časa čakal, da je prišel iz »Društvenega doma« »Sokole«. Ko je Mayer zagledal »Sokole«, jo je zopet ubral na pokopališče. Na Zaljah je kakih 20 korakov od groba opazoval ves čas, ko smo pokopavali Biankettija. Drugi dan na to je izšla v »Slovenec« infamna notica. Pomisliti je treba, da je Mayer načelnik »Orlov«, torej zagrizen sovražnik »Sokolov«, da je Mayer zagrizen klerikalec, torej človek, ki ne more videti političnega nasprotnika, pa če je ta tudi slučajno njegov kolega. To je faktum — drugega nič! Občinstvo pa naj si samo odgovori, kdo je tisti, ki je metal blato na grob političnega nasprotnika in kdo je denunciral c. kr. uradnika. Po tem pojasnilu si bo velič odgovoriti tudi »Slovenec« na svoje vprašanje: »Kdo je največji lump?«

Prijateljem sankanja se nudi v Kranjski gori in Podkorenem dovolj prilike za ta šport. Domačini ga goje prav marljivo, čeprav snega ni mnogo, a je primerno zmznjen.

Iz Jesenice. V četrtek vpriporil je javorniški Sokol duhovito dramo »Mladost«, ki je privabila toliko občinstva, da je bila dvorana pri »Jelenju« natlačeno polna. Omenjena gledališka igra je prav primerna za jeseniške razmere, ker v nji odsvita ravno kontrast med staro, po izkušnjah dozorelo, častivredno duhovščino in med mladimi kapelani, ki ne še polni lemenatarskega duha, ki ne poznajo bistva življenja in so tedaj nedozoreli, a jih v vseh dejanjih vodi slepi fanatizem, ki ima za seboj konflikte vzbujajoče nagibe. Anico je igrala g. Mici Pečar s Kranjske gore in rešila svojo vlogo nepričakovano sijajno. Prav ljubka, naivna in živahna je bila, kot to zahteva vloga. Poljska noša, kakršno so sploh nosili vsi igralci, ji je zelo pristojala. Lepa igralka je prejela velik krasen šopek in svojo simpatijo so ji izraževali gledalci z večkratnimi burnimi aplavzi. Izborna je igral g. Pretnar kapelana. Prav nič se ne da kritizirati. Vloga se je naučil dobesedno (g. Slavec!) in vsaka kretnja, vse gestilacije sploh, vsak izraz, izgovorjanje besed, patos, vse je odgovarjalo značaju, ki ga je predstavljal in vse je bilo skladno s prizorom in s celoto. Čast mu, vrlemu zavednemu in navdušenemu Sokolu! G. Spicar je rojen za komiko. V omenjeni pa je

prevzel vlogo Amandusa, debastega in ječljajčega mladeniča, Aničinega brata. Njegovim izvajanjem vsa čast. Veliko napora je bilo treba. Gospoda Puca pa bo tukajšnji jeseniški oder vzgajal do popolnosti. Ko dobi v oblast tudi glas in prebije še nekatere druge težkoče, tedaj bo pravi diletantski umetnik. Predstavljal nam je župnika Hoppeja. Tudi g. Slavec je sodeloval kot umetnik. Bil je ljubimec, Ivanček. No, ker je ta gospod precej izvežban v ljubzenskih prizorih, zato ne bomo o tem zgubljal besed. Omeniti je le, da je bil v poljski narodni noši jako lep, kakor so si šepetale mlade dame. Omeniti je tudi stalno igralno gđ. Ravnikovo, ki se je kakor navadno povsem nglobila v svojo vlogo. Hvala tudi vsem damam, ki so posodile sobno opravo, posebno pa gđ. Medičevi. Zeleti je, da se ta drama ponovi in ne samo pri nas, nego tudi po sosednih krajih. Hvala velja tudi sl. tamburaškemu zboru pod vodstvom g. učitelja Leona Pibrovca.

»Sokol« v Spodnji Idriji je imel 6. t. m. svoj ustanovni občni zbor. V odbor so bili izvoljeni bratje: Fran Bončina, starosta, Fran Hegediš, podstarosta, Peter Lukan, načelnik, Ivan Bazovičar, Alojzij Velikajne, Fran Sedej, Fran Lapajne, Andrej Poljanec in sestra Ivanka Trkmanova odbojniki, Fran Majnik in Mariča Rupnik, namestnika, Marica Borič in Ivan Brus, pregledovalca računov. Kot delegata na župni ustanovni občni zbor se izvolila brata Peter Lukan in Ivan Bazovičar. Spodnje-idrijski odsek idrijskega Sokola je torej dobro izpolnil svojo nalogo, po poldrugem letu svojega obstanka je že pripravil podlago samostojnemu sokolskemu društvu. Spodnjeidrijski Sokol šteje ob svoji ustanovitvi nad 60 članic in članov ter ima skoraj vse potrebno telovadno orodje zlasti bradlje, drog in konja. Novoustanovljenemu sokolskemu društvu je zagotovljeno lepa bodočnost! Na zdar!

Društvo »Sokolski dom« v Idriji ima v tork 11. t. m. ob 8. uri zvečer v sokolovih prostorih svoj redni občni zbor. Prijatelji sokolstva dobro došli!

I. izkaz darov za Sokolski dom v Hrastniku. Neimenovan v Celju 50 kron. br. Stokauin izdražil sokola na Silvestrovo pri Rožu za 48 K 46 vin., isti izdražil razglednico in dr. darove na dolski veselici 45 K 65 v. gramofon pri Rožu 12 K 80 v. Po 10 kron. gg. poslanec Roblek, dr. Kolšek, Peklari. Na občenem zboru »Sokola« nabral starosta 8 K 66 v., isti našel v čepici 8 K 80 v. br. Jurko 6 kron. streli pri Rožu nabrali 5 K 40 v. Po 5 K so darovali gg. dr. Stiker, L. Schwentner, Fr. Dežman in ga. R. Plavšek. G. F. Lebar nabral v Brezicah 13 K (darovali gg. Lebar 3 K, po 1 K gg. Sitter, dr. Stiker, Pišek, Setine, Balon, Agroz, Ivančič, Supan, Gabron, Pecnik). Po 2 K: gg. F. Dolničar, Iv. Jakša, Stermeček. Br. Jurko nabral na Dolu 2 K 80 vin., g. Jenko daroval 1 K. P. 40 v. in M. 65 v. skupaj 259 K 65 v. Blagim rodoljubom sokolski Na zdar!

Občni zbor celjskega »Sokola« se je vršil v tork zvečer v telovadnici »Sokolskega doma« v Gaberju pri Celju. Tajniško poročilo je podal dr. Sandor Hrašovec. »Sokola« je kazal v preteklem letu veliko delavnost. Prejemkov je bilo 2055, izdatkov 1875 kron. Vsesokolski zlet v Celju se vrši letos o priliki slovesne otvoritve »Sokolskega doma« v Gaberju. Vsesokolski zlet se vrši tako, da bo možno bratom Čehom odpotovati naravnost v Sefijo k slovanskim slavnostim. Volitev odposlancev k »Zvezici« se je opustila, ker se bode itak kmalu ustanovila štajerska sokolska župa in bode potem ta zastopala štajersko sokolstvo pri »Zvezici«.

Redno žandarmerijsko postajo so dobili s 1. januarjem t. l. v Storah pri Celju, politična občina Teharje. — Doslej je bila tu le ekspozitura. — Občina Breg pri Ptujju najame 48.000 K za gradbo nemške šole! To bo nova pomembna naloga za desni ptujski breg. Žalostna slika za bodočnost Slovencev!

Nemške mahinacije. Piše se nam iz mariborske okolice: Znano je, da se je ljudska šola za mariborsko okolico razdelila v nemško in slovensko. Vsaka bode imela svojega vodjo; nemška seve nemškega in slovenska — slovenskega. Toda mi nismo optimisti, ker imamo tozadevno že mnogo izkušenj. . . . Naši nasprotniki delajo sistematično ter na vse krip je v ponemčevanje naše okolice. (Vlada stori tudi svoje!) Slovenska okoliška šola v Leitersberg-Karčevini je vendar namenjena slovenski okolici. A naši prijatelji so vedeli privabiti v to šolo nekatere otroke nemških staršev, da so imeli potem povod, zahtevati — nemških parafelk. In to se jim je res tudi posrečilo! Z momentom pa, ko so se osnovala nemške vzporednice na okoliški šoli mariborski, preminil je tudi slo-

venski značaj tega učilišča. Danes imamo dva savoda. V koliko bode eden »slovenski«, odvisno bode od tega, kdo mu bode vodja. . . Nemški »Volksrat« tu že rovari ter je enemu učitelju — to vemo iz prav zanesljivega vira — že namignil, naj se po- briga za voditeljsko mesto na tej šoli. Mož je v mariborski okolici dobro znan, ker je tu služboval več let, zdaj pa v nekem drugem šolskem okraju »vandra« od šole do šole, kjer ga ravno rabijo. Ta mož je povsem nemškega mišljenja in utegne postati res tudi vodja slovenski okoliški šoli. V par letih se bode tudi na tej šoli poučevalo več nemškega, nego je treba in sčasoma slovenske šole — ne bode več. Ne bode dolgo, da bode jezikovna meja pri Mariboru, a ne pri Spielfeldu. . . »Sehulverein« in »Südmark« skupno delata z vso silo proti našemu življu, a naše krvi »zvezarji« bojkotirajo edino naše obrambno društvo, družbo sv. Cirila in Metoda.

»Sokol« v Gorici je imel v sredo svoj redni letni občni zbor »pri Jelenku«. Društvo je delovalo v minoletem poslovnem letu jako marljivo, kar je v glavnem zasluga brata staroste dr. Jos. Levpuškega, ki je bil letos zopet izvoljen za starosta. Sklenilo se je, nabirati sklad za lastni Sokolski dom v Gorici. — »Sokol« v St. Andrežu tik Gorice je zbral za svojega starostu zopet brata Zavadvla.

Dragonec pod vlakom. Blizu Solkana pri Gorici se je vrgel včeraj zjutraj okoli 1. ure pod vlak planin- ke železnice neki vojak-dragonec, korporal, 5. dragonskega polka, ki je stacioniran v Gorici. Vlak je strašno razmesaril uboga vojak. Ne ve se je vzroka, ki bi ga bil gnal v strašno smrt.

Človeško nogo so našli ob Soči pri Solkanu. Bila je že precej razje- lena. Nogo je prinesla s seboj zadnja povodenj. Sedaj poizvedujejo, odkod bi bila ta noga.

Poskušeni samomor v cerkvi. Tr- žaški agent Viktor Contento je šel včeraj dopoldne v cerkev sv. Antona novega, kjer je pri stranskem oltarju dlje časa molil. Nato je potegnil iz žepa revolver ter se ustrelil na svojo stran prsi. Ko so pritekli cerk- kovniki in župnik dr. Pederszoli, je ležal Contento brez zavesti pred ol- tarjem. Dr. Pederszoli je kandidata mrti mazilil s sv. oljem, poklicani zdravnik ga je pa spravil v bolniš- nico. Cerkev so takoj zaprli. Popol- ne so jo morali znova blagosloviti.

Zaprl so v Trstu 29letnega pot- nika Leopolda Desicha iz Sežane, ki je osleparil neko dekle za večjo svoto denarja pod pretvezo, da se bo z njo poročil.

Oropana cerkev. Neznani tatovi so včeraj ponoči oropali opatijsko cerkev, ki stoji sredi letovišča tik ob morju v bližini hotela »Stefanija«. Tatovi so odnesli vse predmete z ol- tarja in izpraznili vse pušice. Oro- žništvo še doslej ni izsledilo pre- drznih tatov.

Žalostna smrt naidebudnega mla- deniča. Na Reki se je ustrelil 22letni mladec Evgen Kadubek. Pripeljal se je iz Budimpešte, se nastanil na Reki v hotelu »Deake« in se tamkaj v svoji sobi ustrelil. Zapustil je več pisem, iz katerih je razbrati, kaj ga je po- gnalo v smrt. Mladenč je bil čudo- vito ambiciozen. Hrepenel je po ne- kaj izrednem, po nekaj silno vzviše- nem — hotel je priti za fratra v neki samostan in ker se mu ni posrečilo doseči ta vzvišen ideal, se je ustrelil.

V Vuzenici na Svetih treh kra- ljev dan. Majč je glavno je ljudstvo, odhajalo po prvi sv. maši iz cerkve in se na tistem vpraševalo: »Kaj ne- ki ima g. fajmošter, da se je danes tako zaganjal v te preklicane liberal- ce? Saj je vendar že nekaj let pri nas, pa še nikoli ni bil tako hudi na prižnici! Res čudno, kako da je g. dekana novo leto napolnilo s takim srdom napram naprednjakom!« Ma- ri ga to jezi, da se je veselica Vuz- niške podružnice navzlic odsotnosti vseh g. duhovnikov tako sijajno vršila in donesla družbi čistega do- bička 201 K 20 v! Brez zamere, go- spola, ampak tega menda vendar ne morete zahtevati, da bi se klečpla- zilo pred Vami. Kolikor mi znano, povabilo se je Vas prejšnjega leta ved- no osebno in pismeno; odzvali se ni- ste vabilu, ker se liberalcev navidez- no bolj bojite ko peklenskega. Dopa- slala so se Vam gotovo tudi to pot vabila, seveda s istim — negativnim — uspehom. No, nič se ne bojte za- voljo tega! Saj vemo, da Vam tega vest ne pripušča. Toda malo preveč si domišljujete, ako menite, da imate pravico kmečkemu ljudstvu prepove- dati, da bi občevalo z osebami, katere imajo drugo osebno prepričanje kot Vi! Mari ni vsakemu svobodno, da privatno občeje, s komur hoče? Zakaj se pa n. pr. marnberški g. dekan že leta pajdaši z znanim nemškim izzi- vačem in protestantom, g. Schober? Zato glejte raje, da svoje stanovske dolžnosti zvesto spolnujete in ne dvi- gujete leto za letom samo tistih 160 kron pavšalija za spovedi, trud za to

plačilo pa milostno prepuščate ubo- gemu kaplanu! Istotako se ne str- ija z Vašim narodnim čutom, da na prižnici obojate na vse pretege slo- venske napredne liste, nemške ča- snike pa pavšaliter hvalite, oziroma ce- lo priporočate. — Ne maram se še lajše s takimi žalostnimi pojavi akvarjati, temveč sklenem za danes z besedami: »Narod, odpusti jim! Saj ne vedo, kaj delajo!«

Število učencev na avstr. sred- njih šolah. Začetkom šolskega leta 1909/10 je bilo na gimnazijah 95.319 (med temi 2689 učenec) in na realkah 48.067 učencev vpisanih; vseh sku- paj torej 143.386 srednješolcev. Po posameznih kronovinah pripade na Niž. Avstrijo 12.271 gimnazijec in 9590 realcev, na Gor. Avstrijo 2161 gimnazijec in 805 realcev, na Sale- burško 565 gimn. in 333 realcev, na Štajersko 3070 gimn. in 1739 realcev, na Koroško 1032 gimn. in 397 real., na Kranjsko 2175 gimn. in 782 real., na Primorsko 2728 gimn. in 2049 real., na Tirolsko in Predarlško 3774 gimn. in 835 real., na Češko, na če- ških gimn. 10516, na nem. gimn. 7345, na čeških realkah 10.365, na nemških 5129; na Moravsko na če- ške gimn. 4707, na nem. gimn. 3418, na čeških realkah 4603, na nem. 4111; na Šlezijo 2031 gimn. in 1550 real., na Galicijo 33.632 gimn. in 3866 real., na Bukovino 5118 gimn. in 746 real. na Dalmacijo 1324 gim- nazijec in 619 realcev. Zanimivo je opazovati razmerje med številom gimnazijec in realcev. To se lahko povzame iz vsega: čim kulturnejša, naprednejša je dežela, čimveč je v njej obrti in prometa, tem večje je število realcev v primeri z gimnazij- ci. Le pogledmo si Tirolsko — okrog- lo 3780 gimn. proti 835 real., torej kakih 22 % real. ali Gor. Avstrija okrog 36 %, Galicija samo 11 %, Bukovina le 12 %. Nasproti pa Niž. Avstrija 78 %, Moravsko — češki zavodi 98 %, nemški celo 120 %, Če- ško — češki zavodi 98 %, nemški okrog 70 % realcev v primeri z gim- nazijci. Pri nas na Kranjskem je raz- meroma še dokaj ugodno razmerje; zakaj upoštevati se mora, da je na ljubljanski realki precej tujih učenc- ev iz sosednih kronovin. Razmerje gimn. proti real. je 2175 : 835 ali re- ducirano: na 100 gimnazijecv skoro 38 realcev.

»Podpornemu društvu za sloven- ske visokošole na Dunaju« so po- slali od 15. novembra do 15. decem- bra 1909 sledeči gg.: Po 400 K: Ljubljana: »Daj nam danes naš vsak- danji kruh«, in slavni deželni odbor kranjski. Po 50 K: Dunaj: dr. Stan. Lapajne, dv. adv. Po 30 K: Celje: polk. A. Susić; Ljubljana: A. & E. Skaberne. Po 26 K: Bovec: Leop. Jonke; Dunaj: vld. svetnik Ant. pl. Globočnik, dvorni svetnik Vlad. pl. Globočnik; Litija: not. Luka Svetec; Ljubljana: veletržec Iv. Knez, Slo- vensko omizje »Pri Roži«. Trst: not. Viktor Vesel. Po 15 K: Maribor: Ekse. knezoškof Mihael Napotnik; Središče: dr. Jos. Spešič, mesto ven- ca + dr. Omulec. Po 10 K: Celje: dr. Jos. Serneč; Dunaj: vld. svetnik Ant. Ile; dr. Fr. Kartin; prof. Jos. Stritar; Gorica: dr. H. Tuma; Gradec: vseuč. prof. dr. Matija Murko; Ko- njičce: dr. Iv. Rudolf; Kozje: dr. Jos. Barle; Kranj: ga. Jos. Pupp; dr. Val. Stempihar; Kranjska gora: dr. Jos. Tičar; Ljubljana: Arce Rajko, ces. svetnik Iv. Murnik, prof. Ple- teršnik, dr. Poček, dr. Švigelj; Smar- je pri Jelšah: dr. Ant. Mladič; Trst: učit. Ant. Hrast, Iv. Mankoč. Po 8 kron: Jesenice: A. Schrey. Po 6 K: Hauenstein: Fr. Svetlič; Ljubljana: prof. R. Perušek; Maribor: dr. R. Pi- puš; Mödling: nadrev. Dr. Mejač; Novo mesto: dr. Iv. Sehegula; Ptuj: dr. Jurtela. Po 5 K: Borovnica: Iv. Kranjc; Brežice: dr. Iv. Benkovič; Celje: dr. Juro Hrašovec; Idrija: Fr. Ks. Goli; Krško: Anton Jurgovic; Ljubljana: Iv. Gričar, Iv. Mejač, Le- opold Mikuseh, Vikt. Rohrmann, A. Šarabon, prof. Tavčar; Ljubno v Savinski dolini: Fr. Ks. Petek; Mo- zirje: Rud. Pevec; Pazin: živino- zdravnik Jos. Rebek; Spodnja Ši- ška: Iv. Pušar, Al. Zajec; Sv. Trojica v Slov. gorici: dr. Al. Kraigher; Trst: dr. O. Rybář, nadv. Anton Furlan; Unec: Avg. Belle. Po 4 K: Dunaj: Neim. gđ. v »Zvezici«; Gori- ca: Ant. Santel; Gradec: Štef. Roj- nik; Kranj: J. & A. Majdič; Ljub- ljana: not. Aleks. Hudovernik. Po 3 K 50 v: Predloka: župn. Jos. San- ein. Po 3 K: Dunaj: dr. Jan Lenoch, nadvetnik Val. Stergar; Ljubljana: Val. Kopitar, Fr. Štupar. Po 2 K: Galm: R. Zdošek; Št. Ilj pri Velenju: župn. Ant. Kolar; Št. Peter na Kra- su: Jos. Medica; Unec: Matilda Sebe- nikar. — Skupno 74 darovateljev da- rovalo 1457 K 50 v. Pripominjamo, da se je v novembru na 90 prosilcev razdelilo nad 1500, v decembru na 80 prosilcev nad 1300 K! Da bo društvu mogoče tudi zanaprej v tej meri po- pirati uboge in marljive visokošole, prosimo prijatelje in dobrotnike na- ših visokošolcev še nadaljnjih, oziro-

ma novih podpor, ker sicer bi mora- lo društvo tudi najpotrebnejšim da- rove zmanjšati ali pa še celo odreči. Darove sprejema blaginjak Ivan Lu- zar, nadrev. juž. žel. v p. Dunaj III./3 Reiserstrasse 27.

»Ze spet nova ortografija?« Kot odziv na tozadevni dopis pribijem sledeče: 1. Pri pisavi slovenskih kra- jinskih imen vlada silna zmeda; da bi se ji prišlo v okom, so sklenili slo- venski geografi, naj se v izdaji no- vega zemljevida slovenskega ozem- lja pišejo vsi deli lastnega imena z veliko začetnico. 2. Tako so imena tudi že natisnjena v knjigi »Vojvo- dina Koroška«, ki jo je pravkar iz- dala »Slov. Matica« (Stari Grad, Be- li Potok, Kadučev Most, Novi Trg v Celovcu, Jadransko Morje i. t. d.). 3. Jaz sem v praksi kot urednik za- sledoval to vprašanje na stotinah imen ter v teoriji po virih od konca 18. stoletja do najnovejšega časa in sem se po več ko enoletnem študiju in po mnogih posvetovanjih odločil za način, ki se v glavnem krije z od- ločitvijo omenjene enketi in ki je edini tak, da bi napravil v tem vpra- šanju za vsak slučaj red. Dotične moje študije prva polovica je te dni izšla v »Ljub. Zvonu«. 4. Moja odlo- čitev ni naknadna samovoljnost: kaj- ti že pred 35 leti jo je nasvetoval Ci- gale, priporočal jo je Levstik in dr- žal se je je nekaj časa Levce. Ze izza 18. stoletja pa se nagiblje odločitev v to smer, v katero sem krenil jaz. Jaz priporočam dosledno latinski na- čin pisave, ki se res prilega našim potrebam; a zdaj je obična pisava umerjena čisto po nemškem pravo- pisu (samostalniki z veliko, pridevniki z malo), ki ga je naše oko tako va- jeno, da se nam zdi n. pr. pridevnik, pisan z veliko, naravnost prevrten. — To pojasnilo dajem interesova- mu občinstvu, ki si naj izvoli poiska- ti natančnih informacij v »Ljub- ljanskem Zvonu«. Gospoda A. K. pa, ki se je rešitve vprašanja lotil ne z boljšo poučenostjo — o razvoju in stanju celega vprašanja, nima niti pojema — ampak z očitanjem ne- umnosti, tujih vplivov (!) itd. prepu- ščam kruto usodi ljudi take vrste. — Urednik »Slov. Plan. Vestnika«.

Strašna nesreča se je zgodila sredi v D. M. v Polju. Gostilničar Auer se je spravil spat. Preje je še naročil dekli, ki je pestovala otroka, naj pospravi po hiši predno gre spat. Dekla je postavila dete na klop ter ga jela slačiti. V tem trenotku je pri- stopil sosedov, še ne 14letni deček. Imel je v rokah flobertovo puško. Smeje se je rekel, da bo dete ustrelil. In res je nameril na otroka. Puška se je sprožila in krogla je dete za- dela v čelo. Dete je umrlo na rani danes zjutraj.

Kinematograf »Pathe« na Du- najski cesti ima od sobote, dne 8. do torka, dne 11. januarja, sledeči spo- red: Neprijetno delo. (Komično.) Morska simfonija. (Po naravi.) Pot h križu ali Quo vadis? (Po Sienkie- včevemu romanu.) Divji mož. (Ko- mično.)

Elektro-Radiograf »Ideal«, Frane Jožefova cesta, zraven glavne pošte, hotel »pri Maliču«, ima od sobote, dne 8. do torka, dne 11. januarja 1910 sledeči spored: Neapolski ognje- niški otoki. (Po naravi.) Zadnji pogled. (Drama.) Delhi. (Največje me- sto v sever. Indiji.) Elektra. (Zgodo- vinska grška tragedija.) Dvoritelj slabo revanžiran. (Komično.)

Semenj. Dne 5. t. m. je bilo na tedenski semenj prignanih 715 konj in volov, 245 krav in telet, skupaj 960 glav. Kupčija je bila pri konjih kakor tudi pri goveji živini prav dobra, ker so prišli po konje Lahli, po govejo živino pa Tirolci. Cena goveji živini je bila od 56 do 68 h kilogram žive vage.

Nevaren tat aretovan. V sredo popoldne je prodajal pri starinarjih delavce Anton Ježek, rodem iz Smartnega štiri svilnate ženske ru- te. Ko je policija o tem izvedela je Ježeka aretovala. Ježek se je izgo- varjal, da mu je rute prodal neki ne- znan moški v Zvezdi za 1 K 60 v. Ko je drugo jutro Ježek nekemu iz poli- cijsk. zapora odpuščenem kazencu hotel odposlati pismo svoji ženi na Glince je jetničar Ivan Pirh to opa- zil ter se je doznalo, da je Ježek že pred enim letom nekemu spediterju ukradel zavitek svilnatih rut vrednih 157 K in kos kontenine. Ježek je tu- di obdolžen, da je nekemu drugemu spediterju popravljal račune in na ta način goljufal stranke. Dolži se ga tudi drugih tatvin. Poleg teh pa ga zasleduje tudi sodišče.

Ogenj v šušlinici. Preteklo noč je okoli 12. ure zapazil mesar Ivan Erbežnik na Poljanski cesti šte. 81, da je v njegovi šušlinici, kjer je imel okoli 500 kg svinjskega mesa, nastal ogenj. Službujoča straža je o tem ta- koj obvestila gasilno in reševalno društvo. Na lice mesta je takoj prišel oddelek požarne grambe pod povelj- stvom načelnika g. Strielje. V teku ene ure se je tudi požarni brambi po- srečilo ogenj pogasiti. Ogenj je na-

pravil lastniku okoli 1000 kron škodo.

Poneveril je dne 3. t. m. svoji gospodinji Mariji Kunčičevi, proda- jalki premoga na Sv. Petra cesti hla- pec Anton Lagoja 23 K denarja, ka- terega je dobil za premog. Lagoja se je nato podal v Litijo, kjer je obi- skal svojce. Ko se je pa včeraj zopet povrnil, ga je policija prišla in izro- čila sodišču.

Za kruhom. Včeraj se je odpelja- lo z južnega kolodvora v Ameriko 30 Hrvatov in 11 Slovencev. V He- je šlo 25 Hrvatov, v Linc pa 25 Ko- čevarjev.

Izgubljeno in najdeno. Stroje- vodjeva žena ga. Antonija Messner- jeva je izgubila denarnico, v kateri je imela čez 20 K denarja. Neka da- ma je izgubila 4 kupone državnih jubilejskih rent. Delavka Terezija Skubčeva je izgubila bankovec za 20 kron. Ga. Marija Turkova je našla zlat ženski uhan. šolski učenec Vla- dimir Slajpah je našel srebrno žens- ko zapestnico.

»Pri črnem medvedu« jutri ples na veselice. Več v inseratu.

Uradne vesti. Dne 28. januarja t. l. bo pri okrajni sodnji v Ljub- ljani, odd. V., dražba zemljišča vlož. št. 111 kat. obč. Log, s pritliklino, se- stoječo iz 2 krav, 2 vozov itd. Nepri- merljivi je določena vrednost na 6420 K, pritliklina na 421 K. Naj- manjši ponudek znaša 4534 K. — Dne 3. februarja t. l. bo pri okrajni sodnji v Krškem dražba zemljišča vlož. št. 71 kat. obč. Mršeca vas. Zemljišče je cenjeno 8065 K 15 vin. Najmanjši ponudek znaša K 5376.77. — Dne 4. februarja t. l. bo pri okraj- ni sodnji v Ljubljani dražba zemlji- šča v l. št. 115 kat. obč. Gameljne. Zemljišče je cenjeno 500 K. Naj- manjši ponudek znaša 334 K.

Slovenci in Slovenke!

(Zaplemba tega sestavka je razvelja- vilo višje deželno sodišče v Gradcu.)

Češki državni poslanec Václav K 1 o f a č je v seji avstrijske delega- cije dne 30. oktobra 1908. govoril do- besedno tako-le:

»Uporabljam, zavedajoč se tega, svojo imuniteto v to, da s te delega- cijske tribune naravnost z gromovi- tim glasom kličem vsemu narodu, da se naj ravna po načelu »Svoji k svo- jim«, posebno sedaj strogo in konsek- ventno, da ne razbija nemških oken, ampak da ne obiskuje nemških in nemško - židovskih trgovin, da ne ku- puje tujih izdelkov in tako mogočno vveljavi svojo moč kot konsument, ki zamore v odločilnem trenutku vzpri- zori čudeže, če je organiziran in četu- ti na nas pošiljajo orožnike in voja- ke! Ti nas sicer zamorejo razganjati, morda tudi raniti, toda niti z artilje- rijo, niti s celimi divizijami konjeni- ce nas ne more nihče prisiliti, da bi zahajali v prodajalne naših sovražni- kov, katerih sini nas provocirajo, ter jim nosili težko zaslužene groše. Zlo- činec proti češki stvari je sedaj vsak, kdor bi ravnal drugače. Niti vinarja ne več onim, ki nas zasramujejo in žalijo!

Ponavljam: Niti ena češka noga ne sme več v trgovine onih, ki pljuje- jo na vse, kar je nam sveto in drago. Čeh mora podpirati Čeha, Čeh mora kupovati pri Čehu!»

Drobne novice.

* 50 let v ječi. Odbor za pomilo- ščenje v državi Connektitut v Zedi- njenih državah je prejel prošnjo, naj se pomilosti Johna Harrena, ki je bil leta 1859 umoril svojo ženo ter bil obsojen na smrt. Kazen se mu je spremenila v dosmrtno ječo, v kateri sedi že 50 let v Harren je zdaj star 70 let.

* O Martu. Mars je bil vedno za astronome zanimiv objekt opazova- nja. Doslej se je vedno trdilo, da so na Martu veliki vodni kanali, ki so- pujejo razna morja na Martu. V za- dnji seji angleške astronomske druž- be pa je izjavil ravnatelj greenwich- skega observatorija E. W. Mandrer, da na Martu ni kanalov in da so tudi mnenja o prebivalcih na tej zvezdi same fantazije. Predložil je najnovej- še Martove fotografije, ki jih je na- pravil znani ameriški astronom prof. Hale. Na teh fotografijah nio kana- lih ne duha ne sluha. Maudner pravi, da so kanali na prejšnjih fotografi- jah le optična prevara.

* Pomnoženje ljudstva v Algeri- ji. Ravnomar izšla statistika podaja zanimive številke in živo sliko o na- raščanju francoske kolonije v Severni Afriki. Prebivalstvo Algerije obsega danes 3.231.850 duš. V zadnjih 34 le- tih se je število mohamedancev, ži- dov in inozemcev podvojilo, med tem ko se je število Francozov potrojilo. — Mesto Algir, katero je še leta 1872. samo 48.000 prebivalcev štelo, ima danes 100.000; Oran je imelo leta 1872. — 40.000 prebivalcev, a danes šteje približno 100.000, in v Constantini je v istem času prebival- stvo od 29.000 na 55.000 narastlo.

Letni prirastek Francozov, kateri so v Algeriji naseljujejo, znaša povprečno 2000.

* Samomori na Dunaju. V letu 1909 je bilo na Dunaju 520 samomorov in sicer 374 moških in 146 ženskih. Poskusnih samomorov je bilo 853. Najmlajši samomorilec so bili en 12letni, en 13letni in dva 14letna dečka; najstarejša samorilec sta bila neki 87letni stari in 85letna stanka. Samomorov iz ljubezni je bilo 197, radi bolezni 185, radi revščine 138 in radi rodbinskih sporov 172 slučajev.

* Iredentisti v Trstu. Svoj čas je policija pri preiskavi v prodajalnici manufakturnega blaga znanega iredentovca Ruggero Bernardino na Korzu našla v skrivališču glavne blagajne dva ravnooglasta predmeta, navidezno bombe ali petarde. Nosila sta napis: »Ne prižgi s plamenom! Bernardino, ki je izvohal nevarnost, jo je pravočasno popihal iz Trsta, predno bi ga mogli aretirati. Omenjena dva nevarna predmeta so poslali na vojno ministrstvo, ki ju je dalo preiskati od artilerijske sekcije. Na to je tukajšnje deželno sodišče izdalo tiralnico za Bernardinom. Proti aretiranim Nikolaju Quarantotto, Brunn Ferlugi, Marcelu Depaulu in Juriju Ravalici — vsi so člani mazzinijanske »Associazione giovanile triestina« — se je uvelo kazensko postopanje; preiskavo vodi preiskovalni sodnik g. Spongia. Pri hišnih preiskavah pri omenjenih aretiranih so našli več vinjet s karikaturami cesarja in slavečih Oberdanka, kakor tudi bogato korespondenco z najbolj znanimi iredentisti iz Italije. — »Piccolo« je se ve trdil, da so bile preiskave brezvspešne.

Planinski ples.

Cestitim damam, ki hočejo sodelovati pri prireditvi planinskega plesa, se ujudno naznanja, da bo v ponedeljek ob 6. uri popoldne sestanek v večji restavracijski sobi »Narodnega doma«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Stajerski namestnik bolan.

Gradec, 8. januarja. Namestnik grof Clary - Aldringen je nevarno obdel. Zdravniki so mu strogo prepovedali, da ne sme zapustiti postelje.

Skandalozna afeta.

Zagreb, 8. januarja. Ban baron Raueh je oddal razna graditeljska dela svojemu pristašu stavbeniku Grossu. Za ta dela je vzel pred meseci pri višji predplačilo v znesku 30.000 K ter pobegnil. Izvršil je namreč zverski zločin na nekem desetletnem dekletu. To afero se je takrat posredilo javnosti prikriti. Gross, meneč, da se je v Zagrebu na stvar že pozabilo, se je te dni vrnil. Ker pa se je med tem za njegov zločin izvedelo, ga je državno pravdnstvo dalo aretirati. Rauehovec je to afero skrajno neljuba.

Dr. Lukacs in hrvatsko - srbska koalicijska.

Zagreb, 8. januarja. Hrvatsko - srbska koalicijska je izdala ta-le komunik: Visti nekaterih listov, da ima hrvatsko - srbska koalicijska danes sejo, so prezkodnje. Izvrševalni odbor koalicijske je imel 5. t. m. sejo, na kateri je razpravljal o imenovanju dr. Lukacsa za ogrskega ministrskega predsednika. Izvrševalni odbor je po-

odpravil s nadloženjem to imenovanje, ker pričakuje, da se bo dr. Lukacs potrudil tudi za rešitev hrvatske krize. Koalicijska bo imela v ponedeljek v Pešti konferenco, na kateri bo aklepala o svojem stališču napram dr. Lukacsevi vladi.

Žrtve madžarske pravičnosti.

Budimpešta, 8. januarja. »Slovenski Tyždenik« je priobčil pred kratkim članek, v katerem je razpravljalo o razmerju Madžarov napram Srbom in zagrebškemu »veleizdajniškemu« procesu. Radi tega članka je državno pravdnstvo obtožilo urednika Josipa Dvořaka radi ščevanja proti madžarski narodnosti. Sodišče je Dvořaka obsodilo v 8mesečno ječo in na 1000 K globe.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 8. januarja. Pogajanja ministrskega predsednika dr. Lukacsa z Justhovo stranko so se razbila. Justh je izjavil, da njegova stranka na noben način ne bo glasovala za proračunski provizorij.

Katoliška duhovščina proti Poljakom.

Vratislava, 8. januarja. Proti poljska gonja se je jela širiti v zadnjem času tudi med katoliško duhovščino. V tukajšnjem duhovniškem semenišču, v katerem se vzgojuje mnogo Poljakov za dušne pastirje, so te dni prepovedali gojencem učenje poljskega jezika in poljskega slovstva. Ravnatelj Steinmann se je izrazil: »Verske resnice itak znate oznanjati, druga pa vam ni treba. Da bi pa bili narodni agitatorji, to pa ni združljivo s sveto vero.«

Poslanik grof Forgach.

Belgrad, 8. januarja. V tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih se proglašajo za izmišljeno vest, da bi bil avstro - ogrski poslanik grof Forgach prosil za vpokojenje in da bi bil dr. Milovanović določen za srbskega poslanika na Dunaju.

Pozdrav slovanski trgovski zbornici.

Sofija, 8. januarja. Tukajšnja trgovska in obrtna zbornica je poslala slovanski trgovski zbornici v Petrograd brzojavko, v kateri izreka v oči novega leta željo, naj bi imelo delo za kulturno ujedinjenje slovanskih narodov v novem letu čim največji uspeh. Slovanska trgovska zbornica je takisto brzojavno odgovorila, da gradi vse svoje nade v boljšo bodočnost na bratsko vzajemnost slovanskih narodov.

Bolgarsko - srbski sporazum v Makedoniji.

Skoplje, 8. januarja. Med makedonskimi Srbi in Bolgari se vrše že dlje časa pogajanja, da bi se med njimi dosegel sporazum, ki bi omogočil skupno obrambno akcijo proti Albancem in Grkom. V zadnjem času so ta pogajanja že v toliko dozele, da se lahko računa s tem, da bodo v doglednem času medsebojne borbe med Srbi in Bolgari v Makedoniji popolnoma ponehale.

Gospodarstvo.

— »Ljubljanska kreditna banka.« V mesecu decembru 1909 vložilo se je na knjižice in na tekoči račun 2.801.823 K 53 vin., dvignilo pa 2.862.669 K 43 v. Skupno stanje koncem decembra 11.307.241 K 86 v.

Naprednjaki, prispevajte za Narodni sklad!

Darila.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. dr. D. Treo, odvetnik v Gorici 20 K mesto venca na krsto pokojnega Kar. Bleiweis-Trsteniškega. G. dr. J. Vilfan, odvetnik v Radovljici, 5 K, pričinja g. Alojzija Schrey, c. kr. nadpoštara na Jesenicah. Ga. Marija Werli v Cirknici 6 K 20 h, katere je nabrala vesela družba v »Kazotu« na Silvestrov večer. G. Franc Dekleva, mornar ladje Nj. V. Štefanija, 5 K kot novoletno darilo družbi. Rodbina Ferd. Sajovičeva iz Kranja 10 K mesto venca na krsto g. dr. Kar. Bleiweisa viteza Trsteniškega. G. Anton Kralj, Sušak, 14 K 36 h, nabrali na dan sv. Štefana v hotelu »Klotilde« na Pečinah zbrani Slovenci. G. Medica Fran Mori 21 K, nabrano na drugem sestanku tridentinskih Slovencev. V morju ptujstva, daleč, daleč od krasne slovenske domovine v laškem Tridentinu začeli so se zbirati Slovenci rodoljubi k medsebojnemu obževanju. Ni več dolgo, ko bodo vskliti ti sestanki v močan klub vseh v Tridentu živečih Slovencev. Skupaj 81K 56 h. Hvala! Živeli zavedni darovalci.

Za dijaško kuhinjo »Domovina«: G. Jos. Kušar, odvetnik v Kranju, 10 K, mesto venca na krsto dr. Karla vit. Bleiweisa-Trsteniškega. Za Trubarjev spomenik: Gospod Pustoslemšek iz Litije 50 vin.

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati bolesti utužujo: e, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano »Mollovo zdravilo« in »sol«, katero se splošno in v pešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 1-00. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 2 29

Se dobi povsod!
Kalodont
neobhodno potrebna zobna Creme
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 8. januarja 1910.
Termin.
Pšenica za april 1910 . . . za 50 kg 14-20
Pšenica za oktober 1910 . . . za 50 kg 11-8
Rž za april 1910 . . . za 50 kg 9-95
Kruha za maj 1910 . . . za 50 kg 6-67
Oves za april 1910 . . . za 50 kg 7-63
Efektiv.
5 vin. ceneje.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. januarja: Andrej Lisjak, gostilničar, 66 let, Poljanska cesta 60.
Dne 5. januarja: Marija Rodič, posestnica, 57 let, Stara pot 15. — Makso Kajč, posestnikov sin, 11 mes., Zaloška cesta 15.

Narodna manufakturna trgovina
v Ljubljani
išče izvežbanega

Želodčni liker

Je najboljšje krepčilo želodca!

Blizu in daleč
Vse ga pozna,
Kdor ga ima,
Ima zdrave doma!

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetska kakovost „ „ 4-80.
Naslov za naročila: »FLORIAN«, Ljubljana.

Postavno varovano.

Proti
zobobolu in gnjilobi zob
izborne deluje dobro znana
antiseptična

**Melusine ustna
in zobna voda**

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.

Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Realjeva cesta št. 1
poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar!

Prosim vjudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborne delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust je bom vsakomur kar najbolje priporočal. Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar.

Meteorološko poročilo.

Višina snež. merjen 300-2. Srednji zračni tlak 736-0mm.

Januarja	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
7.	2. pop.	748.8	1-5 sl. jivzhod		jasno
8.	9. zv.	749.8	-2-6 sl. svzhod		„
8.	7. zj.	747.8	-4-9 slab jug		„

Srednja večerajšnja temperatura -2-2°, uorm. -2-7°. Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Marija Svetila naznanja v svojem imenu ter v imenu vseh sorodnikov, prijateljem in znanec žalostno vest, da je naš preljubi soprog, gospod

Janez Svetlin

kurjač juž. toleznice v p.

včeraj dne 7. januarja, ob 10. zvečer po dolgotrajni mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 81. letu starosti udano in mirno v Gospodu preminul.

Pogreb predragega rajnika bo v nedeljo, dne 9. januarja t. l. ob 4/4. popoldne iz hiše žalosti na Sv. Petra cesti št. 21, na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše zadušnice brale se bodo v več cerkvah.

Ljubljana, 8. januarja 1910.

93 **Žalujoči ostali.**

Zahvala.

Za mnoge dokaze sočutja ob bolezni in smrti našega iskreno ljubljene soproga, oziroma očeta in brata, gospoda

Fraňa Turka

izrekamo za izraze prijateljskega sočutja najsrčnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo stanovskim tovarišem rajnega za častno spremstvo ter vsem ostalim, ki so s svojo udeležbo izkazali zadnjo čast dragemu pokojniku. 95

Bog povrni!

V Ljubljani, 8. januarja 1910.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze ganljivega sočutja povodom bolezni in smrti nepozabnega soproga, oziroma brata in strica gospoda 91

Andreja Lesjaka

gostilničarja

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo. Zahvaljujemo se še posebno darovalcem krasnih vencev, sijajni vojaški upravi tukajšnje garnizije za blagohotno dovoljenje voj. godbe ter vsem, kateri so blagemu pokojniku v tako obilnem številu pri sprevodu zadnjo čast izkazali.

Bog jim povrni stoterokrat!

Ljubljana, 8. januarja 1910.

Žalujoči ostali.

Blagajničarka

eventualno tudi kot prodajalka papirnat in galanterijske stroke, **1866 službe.** Vstop s 1. februarjem, lahko tudi s 15. januarjem.

Kje, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 83

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nič nas ne tišči želodec, odkar rabimo izborne Fellerjeve kroglice z rabarbarom in znamko »Elzine kroglice«. Povemo Vam po izkušnji, poizkusite te tudi, uravnavajo telesno odvajanje in pospešujejo prebavo. 6 škatlic poštne prosto samo 4 krono. Izdelovalec samo lekarnar E. V. Feller v Stubi, Elzin trg št. 238 na Hrvaškem

Poslano.

Na »pojasnilo in priporočilo« priobčeno v tem listu v zadnji številki pr. l. od gđ. **Milke Horvat**, modistinje v Ljubljani, podajamo sledeči stvarni odgovor: Naznanila nam je navedena gđ. požar dne 21. pr. m., torej požaru sledečega dne. Takoj smo ukrenili vse potrebno glede poizvedbe škode in tudi pozvali oškodovanko, naj izvoli izvedenca — cenilca. Odgovorila nam je, da ne ve nobenega. Težavno je bilo res dobiti ga tačas, ko so imele vse trgovine toliko posla radi bližajočih se praznikov, končno nam je obljubil tukajšnji modni trgovec, da nam da svojega, povsem zanesljivega in izurjenega, poslovođa na razpolago, sevé do praznikov le zvečer za čas po zatvoritvi trgovine. Hiteli smo to oškodovanko naznaniti, a je nismo našli več v trgovini, vkljub temu, da smo jo bili naprosili, naj je še ne zapre. Ponovili smo torej svoje naznanilo drugi dan in ona se je popolnoma strinjala s tem, da bodi izvedenec — cenilec označen g. poslovođa. Takoj na to, torej že 22. decembra pr. l., pričeli smo ceniti škodo; seveda je bil, kakor smo razložili, g. izvedenec na razpolago le zvečer; sicer pa povdarjamo, da je v lokalni dvojna Auerjeva luč, pri kateri se vidi vsak predmet vsaj toliko natančno kakor po dnevi. Največji del škode ocenil se je vendar po dnevi, dne 26. decembra pr. l.; saj smo delali še ta dan ravno iz ozira na oškodovanko, tako da je trajala cenitev v vsem le 4 dni, dočim bi bila gotovo končana v dveh dneh, če bi nam bil mogel biti g. izvedenec nepretrgoma na razpolago. Trditev, da bi bili mi cenitev zavlekli, je torej ravno tako neutemeljena, kakor druge trditve v »poslanem«, osobito glede cenitve ostalega blaga.

Postopali smo ob cenitvi res natančno in to še posebej iz sledečih razlogov: Dan po požaru poročali so o njem vsi trije ljubljanski dnevnik in so omenjali in sicer slovenska dnevnik, da je škoda »prilčno 600 kron«, uradni list pa, da je »nekaj čez 400 kron«.

Zavarovanka sama je pa trdila, da znaša skupna škoda nad 5000 kron! Ta velika razlika v zneskih narekovati nam je morala pač že sama ob sebi previdnost in to tembolj, ker se ni dalo dognati o vzroku požara ničesar jasnega. Oškodovanka je trdila prvotno, da je nastal ogenj, morda vsled kurjave, a preiskava je pokazala, da temu ni moglo biti tako.

Povdarjati pa moramo: g. izvedenec smo opetovano opozarjali, naj ceni popolnoma nepristransko, tako da vzdrži lahko tudi zapriseženo svoje cenitev, in on pravi, da jo z mirno vestjo pod prisego vzdržuje.

Prepuščamo o tem sodbo občinstvu, kdo je ravnal pravilno, mi — ali gđ. Horvat.

Glavni zastop v Ljubljani c. kr. priv. občne zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu.

Razne stvari.

* **Foersterjev »Gorenjski slavček«** je imel pri svoji premijeri dne 1. t. m. na Narodnem gledališču v Brnu velik uspeh. Občinstvu je zelo ugajala že vsebinska opredeljena, predvsem pa seveda melodioznost glasbe in lepi slovenski narodni motivi.

* **Češki odsek »Slovenskega planinskega društva«** bo izdal to pomlad novega vodnika za Savinjske, Julske in Ziljske Alpe, za Karavanke in v Kras ter za tržaški, kvarnerski in istrski zaliv. Vsi podatki bodo temeljni na avtorski sodelovanju.

* **Cook.** Iz Kodanja se javlja, da se bo poročilo kapitana Looseja o ponorejenih dokumentih Cookovih kritično revidiralo, akoravno je univerzitetna komisija Cookove papirje že zavrgla. Cook pride baje še ta teden v Kodanj.

* **Češke narodne dame za češko »Solsko Matice«.** Na starega leta dan dopoldne so oddale češke narodne dame po svojih zastopnicah gospej Podlipni in gospej Beneševi za češko »Solsko Matice« prekrasni dar 35.000 K v samih bankovcih po 1000 kron. To svoto so češke rodoljubkinje same nabrale v Pragi. Pač lep vzgled poštrevnosti in narodnega navdušenja!

* **Chopinov jubilej.** L. 1910. bo sto let, kar se je narodil slavni poljski komponist Fryderyk Chopin. V Lvovu se je sestavil krožek prijateljev godbe, ki priredi v oktobru t. l. slavnosti na čast komponistu. J. L. Paderewski je že obljubil svoje sodelovanje.

* **Čehi v Rusiji.** V Kijevu se je ustanovil odbor tamkajšnjih Čehov, ki nameravajo začeti meseca marca z izdavanjem češkega lista »Čech na Rusie«. V Kijevu nameravajo ustanoviti tudi češko knjižnico.

* **Spopad na turško-črnogorski meji.** Iz Pripolja se javlja, da so se na turško-črnogorski meji spopadle turške čete s Črnogorci. Turki so hoteli odgnati čedo goveda, pa so jih Črnogorci presenetili. Vnel se je krvav boj. En orožnik in dvajset turških vojakov je padlo na bojišču. Izgube Črnogorcev niso znane.

* **Knjižnica slovenskih avtorjev.** je začela pravkar izhajati v Petrogradu v založbi mesečnika »Slavjanskij Mir«. V prvem zvezku so sledenice stvari: Machar: Golgota; Konopčica: Pesem; Kranjčević: Slutnja; Uskoković: Fragmenta vitae in Cankar: Hiša Marije Pomočnice.

* **Napad na profesorja.** V neki vasi pri Lvovu so napadli knjižni fantje profesorja Christa in zasebnega uradnika Skorusa. Da bi se napadalec ubranil, je profesor streljal z revolverjem. Eden je bil ubit, več fantov pa ranjenih. Končno so napadalec izvil profesorju revolver, ga vrgli na tla, bili ter hodili po njem, dokler ni brez zavesti obledel. Pozneje so ga spravili v bolnišnico; polomljenih ima več reber in kosti.

* **Andréjev zrakoplov.** Katoliški škof Pascal v Saskacevanu v Sev. Ameriki — tako se poroča iz Londona — je dobil od misijonarjev vest, da so 900 milj severno od morja, torej v arktičnih pokrajinah, Eskimaki našli pred letom zrakoplov. Sodeč iz popisa je to Andréjev zrakoplov. Iz različnih okoliščin se sklepa, da so Andréja in njegove tovariše ubili Eskimaki.

* **Solski obisk v Galiciji** je skrajno slab. V Krakovu, kjer je pač dovolj prilike za šolsko izobrazbo, je bilo nad 5000 šolobveznih otrok, šolo pa jih je obiskovalo — kakor naznanja dož. šolski svet — le nekaj nad 2000, torej niti ne polovica. Ostali so bili brez vsakega pouka. Kakšne so šole razmere na kmetih si je lahko misliti. Tako skrbi katoliško polje ko plemstvo, ki ima v Galiciji ves vpliv v svojih rokah, za izobrazbo mladine!

* **Ljudske šole v Avstriji.** Leta 1908 se je izdalo v Avstriji za ljudske šole 87.896.926 K, od tega je država plačala le 262.926 K, torej samo 0,29%; vse ostalo so plačale občine in kronovine. Vključ temu hoče imeti država vrhovno nadzorstvo nad šolo zase. Povsod drugod vzdržuje šole država sama ali popolnoma, ali pa znatno zanje prispeva. Zahteva, da bi tudi pri nas prevzela država vsaj polovico stroškov, je sicer zelo opravljena, pa se najbrže še ne bo prav kmalu izpolnila.

* **Zaklad v morju.** Pri Anconi na Italijanskem so potegnili ribiči iz morja poldrugi meter visoko krasno izdelano vazo in čudovit etruški sarkofag iz marmorja z orožjem in drugimi rečmi. Ribiči so prodali vse skupaj kanoniku v Civitavecchia. Oblast se trudi, da bi dragocenosti rešila.

* **Koliko odvetnikov ima Ogrska.** Objavljeni so statistični podatki, iz katerih je razvidno, koliko je na Ogrskem odvetnikov. Koncem leta 1904 je bilo uvrščenih v listo odvetnikov na Ogrskem 5300; leta 1905

— 5512; leta 1906 — skupno 5770; leta 1907 — 5994, in koncem leta 1908 jih je bilo 6215.

* **Naraščanje prebivalstva na Angleškem.** Po najnovejših podatkih je naraslo prebivalstvo na Angleškem v zadnjih 25. letih za 10 milijonov. Število porok je naraslo na 18.000, dočim je padlo na Angleškem in Skotskem. Smrtni odstotek je znašal leta 1881. 18,7, dočim je znašal lanske leto samo 15,1 na tisoč. Zelo očitno je pa padanje porodov v zadnjih tridesetih letih. Še leta 1881 je bilo na 1000 ljudi 36,3 porodov, leta 1908 pa še samo 26.

* **»Star anarhist«.** Predsednik rumunskega senata v Bukarešti, general Budisteanu je te dni dobil pismo, v katerem se grozi, da bo senato poslopje povodil kakega zborovanja zletelo v zrak. Pismo je spirano v laškem jeziku in ima podpis »Star anarhist«. Vlada je vsled tega v velikih skrbih in je odredila dalekosežne varnostne odredbe.

* **Okužila se s tujimi lasmi.** O čudnem in groznem slučaju okuženja poročajo iz New Yorka: V Pittsburgu je nedavno temu kupila predstojnica neke trgovine kito las. Kmalu potem je nevarno obolela in sedaj so se na njej pokazali sumljivi znaki gobove bolezni. Raziskovanja so dokazala, da je došla kito z otoka v Karabajskem morju v osrednji Ameriki, kamor pošiljajo gobove bolnike najhujše vrste.

* **Češki denarni zavodi na Dunaju.** Na Dunaju živi glasom privatnega štetja do 500.000 Čehov (»buradno« so jih »našteli« 100.000). Že pred 22. leti se je ustanovila (leta 1887.) v I. okraju na Dunaju prva češka posojilnica. Njena aktivna so znašala koncem I. 1908 694.442 K in je imela 377 članov ter 9306 K čiste dobička. Leta 1896 sta se ustanovili na Dunaju dve češki posojilnici: češka rokodelsko - obrtniška posojilnica v III. okraju in ena v VIII. okraju. Leta 1896 so ustanovili češko ljudsko posojilnico v X. okraju; leta 1897 pa češko ljudsko posojilnico v II. okraju. Potem do leta 1900 ni bilo opaziti posebnega razvoja. Večji češki denarni zavod se je osnoval zopet leta 1906: posojilnica za Fünfhäus; 30. junija 1909 je imela 1.215.860 K vlog. Ta posojilnica je že ustanovila podružnice v VII., VIII. in IX. okraju, pa tudi v Postorni in Breclavi. Leta 1908 je bila osnovana tudi: Prva posojilnica slovenskih uradnikov na Dunaju in obrtniška posojilnica v Meidlingu.

Češke posojilnice na Dunaju so važne gospodarski činitelj in krepijo v prvi vrsti češki srednji stan. Svoj lep razvoj imajo češki denarni zavodi razvaliti ustanavljanju podružnic praskih bank na Dunaju, namreč: Živnostenske banke za Češko in Moravsko. Osrednje banke čeških hrani nic in Češke industrije ke banke. Prva je pričela na Dunaju delovati leta 1897 in je ustanovila že ekspoziture v treh okrajih. Tudi podružnici obeh drugih bank se krasno razvijajo in vse tri tvorijo s svojim kapitalom mogočno češko trdnjavo na Dunaju.

* **Dukes — časopisni katalog.** Kakor vsako leto, je izdala »Ancone« ekspedicijska M. Dukes nash, Dunaj, I. 1, Wellzeile 9 tudi letos nov časopisni katalog v obliki ličnega in najboljše opremljenega zvezka. Gotovo je, da bo ta knjižnica vsakemu inšertu zelo dobrodošla, kajti sestavljena je v resnici tako, da je pravi kazipot za vsakega industrijca, trgovca in obrtnika. Katalog je velike važnosti tudi za one, ki iščejo potom časopisja, boljših služb, zvez s kapitalisti itd. — Interesantom se razpošilja brezplačno.

* **K pomladnemu gnojenju.** Spomladi se najprej gnoji ječmenu. Na Češkem se poseje ječmena na 300.364 ha površja, na Moravskem 200.062, skupaj 500.426 ha. Na Češkem se pridelava 5.477.982 stotov, na Moravskem 3.091.234 stotov ječmena; v obeh deželah se pridelava 8.569.216 stotov ječmena. Ako se porabi za gnojenje 250 kg superfosfata z 17—18% raztopljive fosforove kisline in 200 kg kaliumklorida, potem se pridelava na vsakem ha najmanj za 6 stotov več, s čimer se doseže tudi veliko večjo vrednost zemlje. Razen tega se doseže z racionalnim gnojenjem najboljše kakovost ječmena, takozvani izvozniki ječmen, ki ga pivovarne mnogo dražje plačujejo. — Najboljše je, ako se za ha uporabi 250 kg 17—18% superfosfata, 150—200 kg 40% kalijeve soli in 80 kg amonijakovega sulfata ali 100 kg čiškega solitra. Ob pravem gnojenju bi se zvišala produkcija prima - ječmena na Češkem za 900.000 stotov, na Moravskem pa za 600.000 stotov. Tako bi torej dalo 1.500.000 stotov ječmena, ako bi se prodal po 14 K okrog 126 milijonov kron dobička za Češko, okrog 84 milijone kron za Moravsko, skupaj torej 21 milijonov K dobička.

Išče se v najem dobro idoča gostilna

v bližini Ljubljane. 92
Več v Ljubljani, Strelška ulica 2.

Išče se za maj ali avgust

stanovanje

s štirimi sobami, kopalno sobo in drugimi pritlikami, v južni legi; najrajše v villi.

Ponudbe pod »44« glavna pošta Ljubljane.

Spretna knjigovodinja

z letnimi izračuni, slovenščine in češko govori tudi italijanščino zmožna, a se išče

ob visoki plači za trgovino na debelo v Gradcu.

Ponudbe z navedbo visokosti plače na upr »S ov. Nar.« to l. »B. S.«

Veliko skladišče

na Sv. Martina cesti,

pripravno tudi za delavnico, se takoj odda.

Veražati je pri oskrbniku Fonograficnih zemljišč na Franc Jožetovi cesti 7, III. nadst. desno.

Plesna veselica

bode

v nedeljo, dne 9. januarja 1910. l.

v gostilni

Bolteta, Rimska cesta št. 17

(Črni medved).

Jestvine iz doma izrejenih prašičev.

Začetek ob 4. uri popoldne. Vstop prost.

K obilnemu obisku najljubneje vabita

94 F. in G. Boite.

Deklica

stara 20 let, ki ima 8 razredov in ves selje do loterije in prodaje tobaka, se sprejme.

Več se v Ljubljani, Rimska cesti št. 24 v Ljubljani.

Gospodična

se sprejme v loterijo in glavno trafiko

v Radovljici.

O človeški neumnosti.

Poglavje o človeški neumnosti je neizčrpno. V zvezi s kulturo, v zvezi s vsem napredku je človeški rod pravzaprav še strašno neumen in je še na milijone ljudi, ki se razlikujejo od živali samo po tem, da hodijo po dveh nogah in znajo govoriti nekaj sto besed.

Toda o teh nečem govoriti, nego o takih ljudeh, ki so umstveno precej ali tudi nenavadno razviti, pa store časih vendar uprav velikanske neumnosti. Temu se ni čuditi. Kakor se dobe v blaznicah ljudje, ki so v svetlih momentih izredno inteligentni, tako se dobe med inteligenti ljudje, ki imajo trenutke, ko so pravi norci.

Tipičen je pač slučaj francoskega slikarja Courbete. Ta je bil jako ugleden umetnik, a za časa pariške komune je ta umetnik po naročilu revolucionarjev storil barbarski zločin: vodil je uničenje svetovno slavnega umotvora, spominskega stebra Vendome.

Pozneje se je izkazalo, da je bil Courbet mož, v katerem je bila združena z umetniško genialnostjo uprav idijotska zabitost. Kot umetnik je pravi ustanovitelj realistične šole in je dal slikarstvu novo smer ter svoje stališče zagovarjal tako sijajno, da bi tega najbistrejša glava ne mogla storiti. Ko pa je bil zaradi vandaličnega uničenja vendomskega stolpa postavljen pred sodišče, je svoje početje tako neumno opravičeval, da je vse strmel. V razsodbi je izrečno povedano, da je sodišče spoznalo, da je Courbet popoln tepec in ga vsled tega obsodilo samo na šest mesecev ječe. Umetnik Courbet je dobil zaradi uničenja znamenitega umotvora ravno tisto kazni, kakor bi jo bil dobil kak capin, ki ne zna ne čitati ne pisati!

Ko je Benjamin Franklin iznašel streljivo, torej napravo, ki jo dandanes pojmi vsak kmetijski otrok, četudi živi samo med kravicami in prašički, je svojo iznajdbo predložil kraljevski družbi znanosti v Londonu. Člani te družbe so bili najznamenitejši angleški učenjaki, a Franklinovo iznajdbo so sprejeli z urnobesnim smehom in jo proglasili za velikansko oslarijo.

Plinovo razsvetljavo je izumil Francoz Leboru. Predložil je svojo iznajdbo francoski akademiji. Tam so znanstveniki izrekli, da spada Leboru v blaznico. Malo je manjkalo, da Leborja niso vtaknili med norce. Tudi ko so v Birminghamu že l. 1805. uvedli plinovo razsvetljavo, so se v Parizu še smejali Leborju. Pariz je res šele l. 1818 dobil plinovo razsvetljavo.

Dne 11. marca 1878. torej pred 32 leti, je odlični fizik De Moncel postavil v »Académie des Sciences« v Parizu Edisonov fonograf. Vsi akademiki so strmeli nad to iznajdbo, a nihče ni hotel — verjeti. Prišlo je do burne debate. Naposled je akademik in sloveči učenjak Bouillaud prijel De Moncela za vrat in vpil: »Vi nesramni slepar, vi goljuf, kaj mislite, da smo člani akademije znanosti tepci?« Konec je bil, da so zbrani učenjaki, sami znameniti možje, De Moncela — ven vrgli.

Ker je v javnosti zaradi tega nastal velik hrup, je akademija dovolila, da ji De Moncel še enkrat pokaže Edisonov fonograf. To se je zgodilo 30. septembra. Akademiki so natočno ogledali aparat, znanjevali z glavami, se smejali in čudili, a niso vedeli, naj li verjamejo ali ne. Zgoraj omenjeni akademik Bouillaud, svojega časa največji francoski humanist, si je aparat najbolj natančno ogledal in potem izjavil: Nikdar ne bom verjel, da zna navaden pleh reproducirati plemeniti človeški glas; vi, De Moncel, ste v mojih očeh slepar, ki ni vreden, da še kdaj prestopi prag akademije.

In danes? danes spoznavajo fonograf vsi šolski otroci!

Zgodovinske črtice.

XII.

O angleškem kralju Jurju IV. je rekel njegov rodni brat: »Kar je na svetu hudodelcev, vse jih je storil kralj, le samomora ne.«

Rojen je bil kralj Jurij l. 1762., umrl je l. 1830.

Jurij je bil nadarjen in skrbno vzgojen človek, a že v mladih letih se je udal največji razuzdanosti, kvartač, pijanec, zapeljivec in nečistnik najhujše vrste. Ljudstvo ga je sovražilo in nastale so večkrat proti njemu revolte. Tako ga je ljudstvo l. 1817., ko se je peljal na otvoritev parlamenta, na javni cesti napadlo in ga hotelo umoriti.

Še ko je bil Jurij prestolonaslednik se je zaljubil v izredno krasno vdovo Fitzherbert, ki je bila takrat stara šele kakih dvajset let. Jurij je na vse načine poskušal, da bi

lepo vdovo napeljal in jo pregovoril, da bi postala njegova metresa, toda vsa zapeljevanja in pregovarjanja niso imela uspeha. Strastnega Jurja je to tako razljutilo, da se je poskusil zabosti in se je precej teško ranil. Tedaj so začeli zdravniki in dvorniki nagovarjati lady Fitzherbert, naj se vendar usmili zaljubljenega prince, češ, samo ona je v stanu, rešiti mu življenje in ga spraviti na boljša pota.

Lady Fitzherbert se je res dala preprositi in je obiskala Jurja, ki je vsled prizadele si rane moral ležati v postelji. Jurij jo je poljubil, ji nataknil na roko poročni prstan in jo proglasil za svojo soprogo.

Lady Fitzherbert se je pa zdela, da je bila ta poročna ceremonija vendar malo preveč sumarična in je zbežala na Nizozemsko. Šele na obljubo, da se Jurij z njo pravilno poroči, se je vrnila na Angleško.

Poroka se je vršila dne 15. decembra 1785. A kako! Prince Jurij se je poročil tajno, namreč ne da bi vedel za to njegov oče, vladajoči kralj, niti vlada in poročil ga je samo protestantski duhovnik, kar je bilo neveljavno, ker je bila lady Fitzherbert katoliške vere. Po angleški ustavi je vladarju sploh zabranjeno poročiti se s katoličanko. Prince Jurij je bil torej po zakonu vsled svoje poroke s katoliško lady Fitzherbert popolnoma izključen od prestolonasledništva.

Zakonska sreča lady Fitzherbert ni bila nikdar posebno velika, a še ta je bila uničena l. 1794. Takrat se je namreč prestolonaslednik Jurij obrnil na angleški parlament naj mu zviša apanažo in naj plača njegove dolge, znašajoče nad 16 milijonov kron. Opozicija v parlamentu se je odločno uprla in je hotela pred vsem vedeti, če je prestolonaslednik res v nasprotju s postavo poročen s katoličanko Fitzherbert. Jurij je najprej sploh tajil, potem pa izjavil, da pač nima legitimne žene, pač pa ženo, ki je vendar nekaj več, kakor njegova ljubica.

Parlament ni hotel drugače plačati Jurjevih dolgov, kakor da spravi svoje razmerje z lady Fitzherbert v red. Zaradi denarja je dal Jurij svojo poroko z lady Fitzherbert proglasiti nezakonito in neveljavno in se je hitro poročil — to pot praviloma — s svojo sestrično, princesinjo Karolino brunšviško. Ta zakon je bil tako nesrečen, da je princeznja Karolina že dobro leto po poroki zapustila svojega moža in se dala od njega ločiti.

Jurij je zdaj zopet poskušal pridobiti si srce lady Fitzherbert, a ta je bila pripravljena, vrniti se k njemu samo s pogojem, če prizna svojo poroko z njo za pravneveljavno. Jurij je to storil in živel potem z lady Fitzherbert celih osem let. Za lady Fitzherbert to pač niso bila vesela leta, kajti Jurij je bil dan na dan pijan, je živel skrajno razuzdano in si končno izbral še stalno metreso v osebi lady Hertford.

Leta 1820. je postal Jurij angleški kralj in tedaj se je lady Fitzherbert definitivno odkrižal. Proces na ločitev kraljevega zakona je bil senzacionalen. Izrečena je bila pač ločitev, ker je bila poroka postavno neveljavna, a proces je spraval na dan tako grozne grdobije, ki jih je storil kralj, da je izgubil med narodom zadnjo iskrico spoštovanja. Obče simpatije so bile na strani zapuščene lady Fitzherbert in tudi člani kraljevske rodbine so imeli napram njej največje obzire.

Ko je kralj Jurij IV. l. 1831. umrl, so našli, da je nosil na zlati veržici okrog vrata minijaturno sliko lady Fitzherbert, med njegovimi papirji pa so našli lastnoročno pisano naročilo, da naj mu denega v krsto podoba obožavane soproge Marije Fitzherbert, ki je bilo edino bitje na svetu, katero je resnično ljubil.

Kontoristinja

Slovenka, z lepo pisavo, se sprejme takoj. Mesečna plača K 90. Akceptirani gospodični se povrne vožnja III. razreda do Prage.

Ponudbe naj se pošiljajo na Vydovo tovarno hranil Praga VIII.

Stampilije

vseh vrst na uradu, družina, trgovci itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kaviarjevih stampilij

Ljubljana, Sv. Petruc. 6.

Češki kralj.

hiša z vrtom

Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Ant. Bajec

namnanje al. p. n. občinstvu, da se neha njegova

vrtnarija

na Karlovski cesti št. 2, cvetlični salon pa pod Trančo.

Velika zaloga suhih vencev.

»Zamenja naročila točno.«

Zaloznik c. kr. a. starijih arh. ali uradnikov.

Klobuke cilindre
Klobuke in cepice

v najnovejših fasonah in v veliki izbiri

IVAN SOKLIČ.

Pod Trančo št. 2. Postaja električne železnice.

Prisni kranjski

lanenooljnati firnež

Oljnate barve v posodah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Laki

pristni angleški za vozove, za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(kit) priznane in strokovno preizkušene najboljše.

Karbolinej

prve vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domačega izdelka za zidarje in za vsako obrt

priporoča

Adolf Kaupmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna

oljnatih barv, smetov, lakov

in steklastih klobukov.

Zahlevajte cenike!

Izdelane postelje

iz rdečega posteljnega inleta. Prav dobro napojeno! Pernica ali blazina, 180 cm dolga, 116 cm široka K 10.—, K 12.—, K 15.— in K 18.—, 2 metra dolga, 140 cm široka K 13.—, K 15.—, K 18.—, K 21.—, Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 3.—, K 3.50 in K 4.—, 90 cm dolg, 70 cm širok K 4.50 in K 5.50. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri, 3 delni modroci iz dlake za 1 posteljo K 27.—, boljši K 33.—. Pošilja se posteljnec prosto po povzetju od K 10.— naprej. Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 913
pri Piznju na Češkem. 4856

V Ameriko in Kanado

Cunard Line.

Odhod iz domačega pristanišča Trsta:

Pannonia, 1. marca 1909.
Pannonia, 11. januarja 1910.
Saxonia, 23. februarja 1910.

iz Liverpoola: 1515

Lusitania (največji in najlepši parnik sveta) 8. januarja, 26. februarja, 9. marca, 19. aprila 1910.

Mauretania dne 29. januarja, 19. februarja, 12. marca 1910, 2. aprila 1910.

Pojasnila in vozne karte pri **Andr. Odiasok** v Ljubljani, Slovenske ulice št. 25. poleg cerkve Sv. Jezusovega.

Seydlitz

Najbolje za zobe

Svoji k svojim! Narodna tvrška!

Milko Krapeš

urar in trgovec

Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Ustanovljeno leta 1852.

Cenl. občinstvu priporočam svojo bogato zalogo 1954

stomskih in žepnih ur, uhanev, prstanov in verižic.

Osobito sedaj ob priliki božiča in Novega leta, namenil sem se prodajati dobro blago po izredno nizki ceni.

Popravila točno in ceno!

Za vsako prodano ali popravljeno uro jamčim 1 leto.

Čestita hrupalno in polnino prsti.

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kramarskim blagom

in vseh vrst blago za boljša pota.

Tovarniška zaloga kraml. glavnih.

Anton Skof

Na dobole in drobno po niskih cenah priporočam svojo bogato zalogo

Gostilno na račun

sprejme gospodična, ki je dobra kuharica in natakarica. 20

Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda«.

Kontorist

vešč stenografije, slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, in

trgovski pomočnik

spreten železninar, se sprejmeta v službo. 42

Ponudbe, v katerih naj se navede dosedanje službovanje, plačilni zahtevki in dan mogočega vstopa, so nasloviti na: poštni predalec št. 40 v Celju.

Mlekarne, založniki piva, mesarji itd.

Pozor!

Sedanja zima kaže, da bo 4846

LED

neznansko drag, zato je se takoj obrnite na tehnično agenturo strojev

G. Brinšek

inženir in zastopnik T. Wittove specialne tovarne kompresorjev,

naprav za hlajenje prostorov in strojev za izdelovanje

umetnega ledu.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 26.

Resni interesi dobe proračune in cenike zastoj in poštnine prosto.

TOIFL

TALANDA

CEYLON CAJ

Priporočamo

za novo leto in predpust glasovite in zjamčeno naravne proizvode, odlikovane z zlato kolajno.

Sans Souci, Grand crémant franc. šampanjec. 4579

Carte d'Or

domača specialiteta.

Asti spumante

turinska specialiteta.

Bakarska vodica

primorska specialiteta.

Gennaro Ossoinack, Reka

pivnica šampanjca. 4579

Cene nizke. Zahlevajte cenovnik.

Razglas.

Pri 45. žrebanju srečk ljubljanskega mestnega loterijskega posojila, ki se je vršilo 3. januarja 1910., je bilo izžrebanih naslednjih 800 števil:

Št. 40651 z dobitkom K 50000	Št. 66728 z dobitkom K 1000
43529 " " " 3000	48679 " " " 1000
29099 " " " 2000	12463 " " " 600
23087 " " " 1000	25735 " " " 600
25668 " " " 1000	67023 " " " 600
15889 " " " 1000	22304 " " " 600

Št. 161, 238, 244, 276, 308, 330, 400, 456, 486, 527, 553, 583, 593, 620, 665, 935, 940, 1176, 1311, 1354, 1377, 1447, 1453, 1522, 1649, 1675, 1683, 1712, 1808, 1872, 2137, 2138, 2212, 2356, 2567, 2988, 3042, 3172, 3241, 3282, 3480, 3485, 3500, 3578, 3808, 3811, 3843, 3845, 3912, 4052, 4107, 4247, 4294, 4303, 4314, 4331, 4415, 4417, 4438, 4518, 4538, 4593, 4595, 4620, 4710, 4794, 4904, 5006, 5151, 5215, 5692, 5697, 5699, 5795, 5908, 5960, 6215, 6262, 6275, 6294, 6472, 6510, 6524, 6525, 6537, 7119, 7257, 7272, 7351, 7444, 7502, 7692, 7784, 7901, 7951, 7973, 8036, 8063, 8093, 8122, 8296, 8435, 8469, 8499, 8539, 8586, 8599, 8604, 8608, 8633, 8682, 8766, 8826, 8984, 8990, 9202, 9231, 9361, 9394, 9439, 9590, 10191, 10349, 10408, 10458, 10637, 10716, 10767, 10796, 11047, 11061, 11084, 11127, 11151, 11189, 11238, 11398, 11409, 11490, 11500, 11750, 11840, 11889, 12013, 12306, 12384, 12433, 12475, 12504, 12710, 12733, 12953, 12970, 12977, 13015, 13027, 13040, 13094, 13276, 13300, 13313, 13488, 13608, 13852, 13891, 13923, 13969, 13971, 14064, 14088, 14271, 14496, 14497, 14565, 14582, 14654, 14716, 15193, 15213, 15436, 15580, 15654, 15729, 15809, 15926, 16075, 16127, 16618, 16641, 16748, 16764, 16767, 17075, 17200, 17271, 17289, 17299, 17304, 17548, 17648, 17720, 17756, 17758, 17822, 17836, 17851, 17928, 17970, 17988, 18039, 18174, 18293, 18368, 18405, 18433, 18642, 18665, 18949, 19007, 19034, 19091, 19123, 19237, 19319, 19450, 19487, 19584, 19615, 19631, 19814, 19861, 19884, 20574, 20631, 20704, 21093, 21157, 21296, 21373, 21427, 21479, 21491, 21529, 21543, 21548, 21644, 21945, 21983, 21984, 22013, 22175, 22301, 22308, 22326, 22443, 22605, 22668, 22717, 22722, 22934, 22954, 23039, 23459, 23686, 23701, 23837, 23945, 23970, 24060, 24247, 24562, 24758, 24845, 24886, 25014, 25051, 25165, 25214, 25318, 25328, 25418, 25537, 25562, 25662, 25733, 25774, 26108, 26241, 26335, 26348, 26545, 26627, 26680, 26961, 27013, 27128, 27276, 27311, 27422, 27565, 27604, 27625, 27633, 27679, 27797, 27908, 27932, 28144, 28154, 28293, 28342, 28381, 28395, 28672, 28698, 28989, 28992, 29066, 29205, 29409, 29549, 29789, 29792, 29955, 29983, 30006, 30007, 30036, 30040, 30176, 30318, 30394, 30619, 30632, 30819, 31520, 31610, 31994, 32123, 32131, 32283, 32395, 32762, 32819, 32991, 33072, 33118, 33445, 33560, 33677, 33723, 33773, 33929, 33980, 33989, 34020, 34076, 34078, 34141, 34225, 34262, 34335, 34364, 34424, 34436, 34449, 34478, 34596, 34744, 34768, 34896, 35319, 34935, 35422, 35553, 35601, 35610, 35690, 35774, 35872, 35950, 35996, 36006, 36071, 36162, 36297, 36314, 36380, 36404, 36419, 36460, 36641, 36661, 36694, 36706, 37042, 37064, 37139, 37165, 37395, 37451, 37548, 37707, 37758, 37790, 37816, 38014, 38064, 38100, 38218, 38297, 38313, 38401, 38549, 38736, 38783, 38830, 39132, 39139, 39194, 39206, 39224, 39229, 39246, 39277, 39488, 39523, 39616, 39636, 39683, 39701, 39747, 39873, 39936, 40067, 40075, 40088, 40145, 40315, 40489, 40497, 40555, 40597, 40736, 40798, 41010, 41309, 41351, 41378, 41504, 41688, 41942, 42095, 42120, 42154, 42314, 42398, 42626, 42800, 42853, 42888, 42905, 42987, 43280, 43308, 43384, 43482, 43565, 43582, 43617, 43788, 43881, 44007, 44069, 44211, 44235, 44269, 44280, 44367, 44411, 44727, 44739, 44931, 45483, 45636, 45637, 45667, 45770, 46030, 46193, 46287, 46409, 46499, 46534, 46677, 46766, 47215, 47229, 47275, 47288, 47290, 47345, 47620, 47730, 47968, 48104, 48201, 48272, 48310, 48314, 48381, 48411, 48417, 48576, 48650, 48712, 48947, 49051, 49085, 49132, 49549, 49650, 49674, 49750, 49926, 49952, 49970, 50099, 50172, 50324, 50353, 50368, 50385, 50418, 50476, 50694, 50734, 50854, 50893, 50957, 50994, 51056, 51121, 51134, 51278, 51345, 51418, 51679, 51686, 51906, 51966, 51966, 51985, 52388, 52395, 52451, 52571, 53063, 53173, 53199, 53208, 53222, 53367, 53403, 53492, 53754, 53776, 53801, 53827, 53990, 54068, 54087, 54167, 54244, 54476, 54537, 54655, 54709, 54748, 54791, 54812, 55047, 55049, 55231, 55243, 55252, 55503, 55524, 55550, 55653, 55731, 55737, 55845, 56027, 56177, 56221, 56281, 56320, 56354, 56374, 56376, 56470, 56513, 56621, 56662, 56742, 56758, 56812, 57273, 57283, 57325, 57573, 57598, 57696, 57813, 58032, 58465, 58587, 58686, 58761, 58826, 58866, 58933, 59145, 59280, 59416, 59506, 59895, 60046, 60060, 60077, 60262, 60279, 60280, 60351, 60585, 60665, 60694, 60890, 60941, 61096, 61145, 61152, 61242, 61246, 61320, 61379, 61584, 61601, 61632, 62055, 62455, 62606, 62871, 62892, 62951, 63047, 63485, 63529, 63580, 63581, 63583, 63598, 63855, 63894, 63936, 63949, 64000, 64054, 64082, 64158, 64359, 64396, 64875, 64896, 64897, 65023, 65040, 65202, 65206, 65317, 65339, 65393, 65425, 65603, 65747, 65885, 65898, 66025, 66063, 66188, 66201, 66249, 66321, 66370, 66455, 66504, 66560, 66572, 66711, 66991, 67080, 67102, 67108, 67141, 67245, 67814, 67848, 68095, 68128, 68076, 68220, 68237, 68300, 68346, 68380, 68382, 68450, 68720, 68762, 68778, 68819, 68884, 68933, 68951, 69160, 69170, 69652, 69705, 69827, 69875, 69978, 69996, 70010, 70048, 70071, 70288, 70440, 70590, 70628, 70661, 70706, 70806, 70873, 71036, 71219, 71382, 71404, 71434, 71436, 71512, 71627, 71720, 71833, 71953, 71969, 71994, 72003, 72185, 72287, 72407, 72654, 72866, 72885, 73214, 73219, 73458, 73513, 73525, 73595, 73644, 73656, 73723, 73734, 73826, 73930, 73953, 74151, 74185, 74277, 74489, 74531, 74608, 74670, 74672, 74822, 74916 z dobitkom po K 60.—
--

Od doslej izžrebranih srečk se nastopne še niso predložile v izplačilo:

Št. 9180 z dobitkom K 1000—	Št. 41027 " " " 1000—	Št. 66115 " " " 1000—
-----------------------------	-----------------------	-----------------------

Št. 32, 51, 135, 318, 454, 552, 1090, 1209, 1255, 1274, 1293, 1443, 1504, 1523, 1569, 1604, 1700, 1871, 1892, 1973, 2345, 2480, 2523, 2724, 2790, 2822, 2891, 2965, 3015, 3205, 3441, 3660, 3685, 4066, 4371, 4479, 4540, 4545, 4676, 4704, 4751, 4789, 4992, 5208, 5590, 5694, 5707, 5771, 5900, 5987, 6204, 6218, 6422, 6435, 6453, 6473, 6491, 6616, 6718, 6840, 6858, 6936, 7132, 7521, 7522, 7558, 7647, 7945, 8163, 8258, 8578, 8805, 8819, 8864, 8930, 9078, 9159, 9210, 9253, 9256, 9360, 9435, 9458, 9575, 9609, 9612, 9744, 9770, 9855, 9857, 9863, 9911, 9929, 10020, 10060, 10106, 10115, 10295, 10319, 10460, 10624, 10688, 10696, 10778, 10888, 10892, 10895, 11120, 11676, 11751, 11877, 12019, 12195, 12394, 12402, 12614, 12835, 12841, 13019, 13223, 13315, 13424, 13441, 13556, 13598, 13996, 14003, 14025, 14198, 14257, 14412, 14447, 14830, 14881, 14943, 15073, 15104, 15306, 15420, 15450, 15759, 15825, 15841, 16064, 16069, 16094, 16130, 16200, 16391, 16504, 16645, 17030, 17057, 17161, 17232, 17245, 17561, 17571, 17578, 17809, 17892, 18001, 18014, 18032, 18044, 18362, 18439, 18464, 18552, 18621, 18634, 18677, 18790, 19272, 19284, 19304, 19314, 19315, 19403, 19485, 19682, 19698, 19738, 19775, 19906, 20078, 20137, 20311, 20321, 20486, 20789, 20811, 21299, 21309, 21321, 21493, 21646, 21795, 21853, 22328, 22427, 22502, 22544, 22569, 22591, 22688, 22862, 23102, 23237, 23363, 23373, 23433, 23613, 23718, 23735, 23746, 23775, 23815, 24036, 24047, 24081, 24179, 24277, 24364, 24442, 24612, 24765, 24787, 24871, 25056, 25336, 25474, 25458, 25485, 25520, 25609, 25686, 25719, 25759, 25784, 25884, 26020, 26053, 26127, 26130, 26156, 26178, 26334, 26528, 26630, 26691, 27016, 27092, 27130, 27419, 27833, 27871, 27880, 28219, 28237, 28238, 28329, 28337, 28478, 28673, 28736, 28758, 28797, 28950, 29028, 29044, 29301, 29477, 29510, 29594, 29668, 29807, 29860, 29951, 30061, 30194, 30203, 30211, 30523, 30760, 30811, 30903, 30962, 31131, 31346, 31358, 31402, 31442, 31576, 31663, 31679, 31706, 31723, 31736, 31760, 31798, 31804, 31815, 32111, 32351, 32367, 32482, 32489, 32552, 32724, 32845, 32992, 33119, 33619, 33622, 33814, 33888, 34007, 34106, 34129, 34168, 34275, 34333, 34440, 34463, 34512, 34668, 34689, 34694, 34706, 34738, 34761, 34871, 34922, 35005, 35033, 35049, 35116, 35288, 35499, 35569, 35658, 35666, 35761, 35789, 35900, 35921, 35988, 36032, 36033, 36109, 36200, 36279, 36287, 36323, 36463, 36470, 36739, 36931, 37019, 37102, 37229, 37273, 37379, 37470, 37481, 37497, 37566, 37617, 37636, 37732, 37781, 37822, 37854, 37874, 37934, 37972, 38149, 38168, 38287, 38471, 38712, 38715, 38877, 39002, 39087, 39115, 39240, 39297, 39468, 39637, 39722, 39827, 39836, 39910, 40116, 40178, 40269, 40277, 40345, 40414, 40422, 40645, 40662, 40809, 40890, 41132, 41254, 41394, 41468, 41671, 41706, 41710, 41717, 41783, 41792, 41887, 42043, 42078, 42080, 42205, 42533, 42619, 42625, 42785, 42837, 42864, 42923, 43015, 43097, 43184, 43333, 43416, 43516, 43913, 44120, 44275, 44469, 44597, 44654, 44948, 44950, 45061, 45206, 45236, 45263, 45553, 45672, 45686, 45724, 45832, 45908, 45923, 46216, 46238, 46245, 46273, 46316, 46319, 46380, 46395, 46409, 46426, 46466, 46519, 46615, 46684, 46707, 46823, 46958, 46963, 46997, 47088, 47193, 47204, 47208, 47335, 47433, 47445, 47734, 47760, 47816, 48008, 48056, 48264, 48489,
--

48641, 48737, 48790, 48884, 48940, 48965, 48983, 49001, 49089, 49502, 49561, 49591, 49698, 49811, 49942, 50031, 50296, 50300, 50482, 50812, 50850, 50168, 51250, 51342, 51537, 51553, 51636, 51654, 51853, 51876, 51934, 52186, 52332, 52556, 52584, 52593, 52818, 53040, 53210, 53291, 53609, 53902, 54059, 54291, 54510, 54582, 54899, 54936, 54945, 54966, 54979, 54998, 55100, 55125, 55274, 55586, 55591, 55685, 55777, 55820, 55870, 55979, 56008, 56487, 56494, 56606, 56673, 57028, 57112, 57357, 57479, 57580, 57609, 57683, 57975, 58824, 59008, 59051, 59092, 59335, 59402, 59487, 59804, 59994, 59998, 60138, 60275, 60370, 60568, 60970, 61354, 61424, 61414, 61652, 61666, 61911, 61929, 61955, 61979, 62052, 62189, 62379, 62705, 63180, 63457, 63700, 63712, 63721, 63762, 64079, 64151, 64183, 64253, 64420, 64474, 64483, 64601, 64635, 64670, 64765, 64949, 65156, 65176, 65366, 65575, 65635, 65649, 65660, 65690, 65795, 65800, 66059, 66232, 66330, 66464, 66639, 66664, 66762, 66785, 67031, 67109, 67238, 67353, 67414, 67462, 67893, 68104, 68232, 68368, 68489, 68547, 68638, 68677, 68855, 68881, 68912, 69074, 69076, 69261, 69617, 70145, 70167, 70219, 70242, 70523, 70539, 70546, 70585, 70788, 70789, 70883, 70991, 71113, 71205, 71206, 71257, 71387, 71438, 71985, 72106, 72108, 72230, 72403, 72408, 72522, 72526, 72527, 72563, 72579, 72581, 72642, 72762, 72913, 72963, 73017, 73272, 73366, 73497, 73624, 73841, 73874, 73950, 74011, 74103, 74155, 74269, 74335, 74520, 74773, 74779, 74920.
--

Magistrat deželnega stolnega mesta

v Ljubljani, dne 3. januarja 1910.

Župan:

60

Ivan Hribar.

Več hiš

med katerimi sta tudi dve dobro vpeljani gostilni, se po prav ugodnih pogojih prodaja.

Pojasnila se daje v gostilni „Pri Mostu“, Novi Vodmat 16. 4847

Išče se mlad, izkušen

urarski pomočnik

Potni stroški se povrnejo. Nastop takoj. Ponudbe sprejme Rudolf Židan, urar in zlatar v Krškem. 16

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvlaček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1909.

Gidh in Ljubljano (juž. žel.)

7-03 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Podroščico), Celovec.

7-25 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-26 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podroščico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

11-40 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podroščico), Celovec.

1-32 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

5-23 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podroščico), Celovec.

5-23 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čez Podroščico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

7-40 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

10 ponoči: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, juž. žel., (čez Podroščico), Prago, Draždane, Berlin.

Gidh in Ljubljano (državne železnice)

Po svetu.

* Zakaj žre žrebe včasih gnoj?

Marsikaj žre žrebe mesto druge klate rajši gnoj; a to ne iz razvade, ampak radi nerednega prebavljenja, ki ga povzroča pogostoma nepravilno krmljenje. V takem slučaju ne pomagajo samo zdravila, ampak premeniti je tudi krmo. Navadno pomaga že sprememba krme. Skoraj gotovo je skrivno temu to, da se poklada žrebetu preveč surovega krompirja ali repe, a premalo druge krme. Zato se priporoča, naj se poklada v takem slučaju le prav malo surovega krompirja — in naj se oni razrezani krompir poprej izluži. Razrezani krompir naj se dene namreč vsakokrat pred krmenjem v vodo in pusti v njej od nekega krmljenja do drugega. Obenem naj se poklada žrebetu več sene nego poprej in če tega ni, naj se mu daje več rezanice iz slame ali pa pšeničnih otrobov.

* Ali je to tudi čudež? Leta 1906 je bil v San Francisku močan potres. V nekem hotelu je stanoval arhitekt Mayers s svojo mlado, šele poročeno ženo. Ko je dotični hotel letel na kup, je dobil Mayers teško poškodbo na glavi. Od tistega časa je izgubil spomin: živel je kakor človek brez mozga. Njegova soproga se je vrnila k svojim staršem, sam pa je šel na svoj dom v Chicago. Ker ni bil nikomur nevaren, se je v svojem stanovanju gibal po svoji volji. Te dni pa je šel ven iz mesta mimo neke železniške proge. Tu je videl moža, ki je stopil na železniški tir ravno v trenutku, ko je pridiral po progi ekspresni vlak, ki je moža grozovito razmesaril. Ta nepričakovani prizor je tako učinkoval na Mayersa, da je takoj prišel k zavesti. Prvo njegovo prisanje je bilo, kje je njegova žena. In zdaj, po preteku treh let, objavlja veselo medene tedne.

* Nove stavbe v New Yorku. V zadnjih starih letih se je zgradilo v New Yorku 181 velikanskih pisarniških poslopij od 15 do 42 nadstropij. Ta poslopja so stala 84.940.000 dolarjev. Za stavbe skladišč in prodajniških poslopij se je izdalo 231.000 dol. V tej dobi se je zgradilo 98 novih gledališč za svoto 5.570.000 dol., 54 občinskih poslopij za 5.970.000 dol., 21 hotelov za 10.100.000 dol., 32 cerkev za 2.748.000 dol., 42 ljudskih šol za 6.365.000 dol., 10 tovarn za 6.834.000 dol. in 179 stavb za avtomobile in kočije, kar je skupno 6.466.000 dol. Nebrojno se je ustavilo tudi novih stanovanjskih domov, v katere so se zazidale ogromne puste.

* 1800 kilometrov v verigah in železu. Nedavno je umrl v angleški kazenski koloniji v Rodeziji v južni Afriki kaznjence, ki je dal svoj pas s svojim begom angleškimi listom bogato snov za najdržnejše bajke iz afrikanjskih pustinj. Josip Creswick je bil radi ponarejanja listin obsojen na izgnanstvo v Rodezijo. Ko se je vrnil z železnice od Bulawayo proti kazenski koloniji v Salisbury, je opazil, da njegovi čuvaji spe. Dasi je vohar, vohar zelo hitro in je imel Creswick noge vkovane v teško železje, vendar poskušal pobegniti. Skočil je skozi okno, pri čemer se je le neznatno poškodoval ter bežal, kolikor mu je bilo sploh mogoče z železjem na nogah, v temno noč. Verige in železe so mu ob vsakem koraku preročale grozne bolečine. Ko se je pripravljal zdani, je strahoma opazil pred seboj železnično progo. Trudil se je prizadeval si je na vso moč, da bi na preje prišel od proge in čez mejo britanskega ozemlja. Hrana, ki jo je vzel s seboj, je zadoščala komaj za par dni. Lotila se ga je strašna lakota, toda pomoči ni mogel Creswick pričakovati od nikoder. Dan za dnem je z najostrejšim kamenjem razbil ob železe, da bi oprostil svoje noče. Končno se mu je po teškem naporu tudi to posrečilo. Zdal se je, da je prišel popolnoma svobodnega. Kmalu je prišel do zapuščenih lesene bajte, kateri je dobil puško in nekaj streliva. Ustrelil je nekaj čeber in anjlopov, ki jih je mirno užival v zapušteni bajti. Ko se je do dobrega odločil, je krenil dalje proti belgijskemu ozemlju, proti državi Kongo. Creswicku pa je streživo kmalu postalo in moral se je zopet hraniti z jagodami. Njegova jetniška obleka mu je samo še v cunjah visela na telesu. Med kakih osem mesecev po begu pa je na mrzlici tako zbolel, da se ni mogel premakniti niti za korak dalje. Oblezal je v gozdu, oddaljen od vasi Leopoldville, kakih 300 kilometrov, kjer ga je našla neka belgijska vojska ekspedicija. Po prestani bolezni je dobil Creswick delo na neki gradnji, s katero je dospel v Antwerpen, od tu pa v London, svoj domači kraj. Njegov težavni beg z verigami na nogah se mu je posrečil, dasi je moral prehoditi 1800 kilometrov. Ko je lepega dne sprehajal po nekem londonskem parku, mu je prišel na poti nadzornik detektivov, ki je nesrečnega Creswicka takoj spoznal.

Creswick je bil aretiran; k njegovi prvotni kazni so mu dodali zaradi bega še šest mesecev za namerkan. Bil je zopet deportiran v Rodezijo, kjer je nedavno valed ponovljene se mrzlice umrl, ne da bi dostal odmerjeno mu kazen.

* Župnik, ki ne pozna šalo. Lepega dne v zadnjem poletju so se sešli pri župniku Annibalu Serri v piemontskem mestecu Zuncaglia njegova sobrata župnik Bracco in don Miglietti ter knjigotrožec Cavalotti, vsi trije iz Turina. Ta turinska trojica, dasi že priletna, je sklenila, da se ponorčuje s častitljivim Annibalom, kakor razposajena mladina. Monsignor Annibal Serra je imel razen svojih časti, redov in častihlepa tudi daleč naokrog znano vinsko klet, polno najboljših in najstarejših vinskih kapljic. Zoper to klet je vesela turinska trojica napravila hudoben načrt. In tako so se sešli pri častitljivi starini Annibalu, ko je še počival po bogatem kosilu, ki mu ga je pripravila njegova zvesta Perpetua, hudobni zarotniki z nevernim namenom, da uničijo dobremu Annibalu čim več ruine kapljice. Gospodje so prišli, kakor so rekli, v zelo nujni zadevi, ki ne trpi nikakega odloga. Ko je Annibale ukazal svoji Perpetui prinesiti par steklenic najboljšega, mu je začel kolega Bracco zaupno pripovedovati, da pride po naročilu njegove svetosti svetega očeta Pija X., ki je sklenil, da imenuje župnika Annibala Serro za škofa v Posanu. Kdo je bil te vesti bolj vesel kakor župnik Annibal! V svojem navdušenju je pustil prinesiti nove steklenice, v katerih se je iskrala kapljica, kakoršne ni imel v svoji kantini niti Horatius Flaccus. V kr tlem je močna pijača tako učinkovala na razposajene Turince, da so začeli pobožnega moža nazivati z „eccellenzo“. Annibalu pa je srce od veselja poskakovalo. Končno so mu svetovali, naj bi poslal svetemu očetu kak znak hvaležnosti. Svojo hvaležnost bi najboljši dokazal, ako pošlje v Rim večjo izbirko najboljših in najstarejših vin, kajti sveti oče je, kakor znano, velik prijatelj dobre kapljice. Župnik Bracco se je ponudil, da bo sam spravil vina v Rim, kajti v današnjih brezbožnih časih bi ne bilo nič čudnega, ako bi kdo izpil božanstveni nektar, papež pa bi dobil prazne steklenice. Proti večeru so se veselili Turinci poslovi pri svojem gostitelju, bodočem posanskem škofu. S seboj so imeli precejšen zaboj steklenic najstarejšega datuma. Toda kljub izvrstnemu spremstvu dveh božjih služabnikov in pobožnega prodajalca laških molitvenikov ni prišel zaboj z napolnjenimi steklenicami nikdar do papeža, kakor tudi častitljivi Annibale še do danes ni prejel škofovskega dekreta. V svojo veliko žalost je župnik slednjič izvedel, da so se njegovi „prijatelji“ iz njega samo krvavo norčevali in da so ga na vsežadnje še opeharili za najboljšo kapljico. Annibale je bil radi tega ves divji. Grozil je, da bo vse tri hudodelce spravil v ječo, kjer naj lakote in žeje poginejo. Cerkevna oblast je smatrala stvar za šalo ter je svetovala Annibalu, naj molči, da se še bolj ne osmeši. Annibale Serra pa hoče imeti svojo žrtev. Šalo o škofu bi morda še odpustil, toda izpraznjene steklenice kriče po osveti. Te dni pride stvar pred turinsko sodišče, toda bati se je, da bo častitljivi Annibale še bolj osmešen, kajti vsa Italija se mu smeje in z njo vred se smejejo tudi turinski sodniki. Smejoči se sodniki pa navadno ne obsojajo dobrih šalijevcev.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovnjah (Porleach)
na Koroškem.

se priporoča v izdelovanju vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovjših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi prodajo stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki zaštonj.

Ugoden nakup ostankov
40 metrov cečila, barhenta, flanel, ovala itd. lepo razdeljenih v kose od 1 do 8 m. trov pošlji za povzetju
za 18 kron
vrlo znana izvozna trgovina
V. J. Havliček a brata
v Podčetrtek
Naročite takoj
Priporočilo 882
Vaše blagorodje!
Vaše cenjeno poštitev smo obdržali z na večjo zadovoljnostjo, hočemo ostati še nadalje Vaši odjemalci in priporočati Vašo cenjeno firmo svojim znancem.
Frydek, 14. januarja 1906

Odlikovan s zlato halajno v Parizu 1904 in s zlato halajno in križcem v Londonu leta 1895

Anton Presker
krojač
Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo
veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopio in plaščev za gospe, nepremičljivih havelokov itd. itd.
Obleke po meri se po najnovjših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

G. Čadež
v Ljubljani
Mestni trg št. 14
poleg Urbančeve manuf. trgovine
priporoča
klobuke
čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.

Vsak dan sveže
pustne
krofe
priporoča
J. Zalaznik
Starl trg št. 21.

Največji izbor
Namišljene
L. Mikuš
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

iz hrastovega lesa, nekaj skoro novih, od 400, 600, 1200 litrov proda po nizki ceni.
FRAN CASCIO
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6.

Štedilna ognjišča Triumph
za gospodinjstva, ekonomije itd. v vsakršni izpeljavi. Ze 30 let so najbolje priznana na Priznana tudi kot najboljši in najtrpežnejši izdelek. Največja prihranitev goriva. **Specijaliteti:** štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarno i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago Glavni katalog franko proti doposlani znamki. 2506
Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje Avstrijske.

Ceno posteljno perje!
Najboljši češki nakupni vir. 2815
Kg sivega, dobrega, pulenega 2 K; b. l. šega 4 K; pr. ma. po belega 28 K; belega 4 K; belega puha 5 K; kg. večinega: sne. z. bel. ga, pul. n. ga. 640 K 8 K; kg. puha, si. ga. 6 K. 7 K; belega, fin. ga. 0 K; na fin. pr. puh 12 K. Naročila od 5 kg. naprej franko.

Zgotovljene postelje
drega, belega ali rumenega nankinga, pernice 180 cm dolga, 16 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm d. g. 18 cm šir., polnjen z novim, sivim, prav stanovitnim puhaštom perjem 16 K; napoj puh 20 K; puh 14 K; posamezne pernice 0 K, 1 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 350, 4 K. Razpošlja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja ali vzame nazaj, za neugajajoče se vrne denar — Natančni cenovniki gratis in franko.

S. Benisch, Dafen ca št. 767, Šumova.

Fattingerjeva pasja pogača
iz mesnih vlaken,
najidealnejše krmito za pse vseh pasem. Na ančni ceniki in brošure o n. d. l. in krmitih za pse, perutnino, fazane, domače zajce, srne in večje divjadi se dobivajo zastoj od firme
H. POLSTERER,
tovarna za Fattingerjevo patentno pasjo pogačo iz mesnih vlaken in za krmo za perutnino Dun. Novo mesto (W.-Neustadt).
Zastopstvo v Ljubljani:
AVGUST PUST,
Fran Grošjevec naslednik,
Poljanska cesta.

Svarilo.
COINTREAU Fils, Angers (France)
edini tvorničarji znamenite likerske specialitete.
COINTREAU Triple Sec
svare pred nakupom prempnogi manj vrednih ponaredb, ki so v prometu.
Liqueur Cointreau Triple Sec
se prodaja samo v originalnih steklenicah in je ime
COINTREAU Fils, Angers (France)
natančno razvidno na steklenici, etiketi, posušci in zamašku. 4778
COINTREAU Triple Sec
je pristen, čist destilat, svetel in delikat nega vonja in okusa, mesto njega večkrat prodajajo manjvredno ponaredbo.

V tuzemstvu poskušajo, si svetovni sloves stare in pristne znamke
COINTREAU Triple Sec
izkoristiti z natančno ponaredbo steklenice in etikete.
Zahtevajte torej samo pristni liker
COINTREAU Triple Sec iz Angers
kakor ga kaže ta slika.

Hotel Liburnija v Voloskem
s 15 sobami, kavarno, restavracijo in potrebnimi prostori, se daje s 1. januarjem 1910 v najem.
Obvestila in ponudbe sprejema Posojilnica v Voloskem. 4307

Išče se
kantiner
za veliko žago na Dolenskem, na veliko gospodarstvo in v trgovno živili. **Nastop sredo februarja 1910.** s stalnimi 1000 K letno in 1 1/2 % provizije od prodaje, kokor tudi prostim izkuharstvom. Zahteva se kavcija v vrednostnih papirjih ali hranilna knjižica. 4868
Ponudbe s prepisi izpričeval na uprav. »Slov. Naroda« pod »Zaga«.

Nedosežno Najnovejša ameriška iznajdba
H. AUER
tvornica za gumasto blago.
Dunaj IX 2, Nussdorferstrasse 3-0.

Zastoj! Vzorci in ceniki!
Tucat 50:100 cm vel. damastne brisalke sec. vzorec, čisto platno K 8—
Tucat 48:10 cm. vel. cvihaste brisalke, čisto platno „ 446
Tucat 54:120 cm vel. dvojnodamastne brisače, sec. vzorec, čisto platno „ 14—
Kos tkanine, 82 cm šir. 23 m dolg, pripraven za životno in posteljno perilo „ 11.50
Jedilna garnitura za 6 oseb, čisto platno, 140 cm vel., servite 60:60 „ 5.50
Tucat brisalnih curj, čisto platno, 60:70 cm „ 5.50
78 cm široko laneno platno, pristna platnina 1 m „ 80
6 rjuh, platno, 150:200 cm „ 13.20
6 rjuh, platno, 150:225 cm „ 15—
40 m brezhibnih ostanokov kanafasa, eksforda, cefirja, potisk. cef. „ 15—
Razpošiljanje po povzetju. — Neugajajoče se vrne vzajem nazaj. 4450
BERTHOLD HOCHBERG, tkalnica
Kostelec Červený, Krkonoši (Češko).

Zobozdravnika Schweigerja se izboljšana ustna voda „Tacitol“
povzroči prijeten hladilen okus v ustih, uhi nastale bakterije, odstrani slab duh, tudi pri kadilcih, je nenadomestljivo sredstvo zoper zobobol, ker s tinkturo, brez primesti vode, nasičena bata v bolni zob vli. žena, takoj omili bolečine.

„Tacitola“
ne bi smela pogrešati nobena hiša.
Podrobnejša navodila poda popis, ki je vsaki steklenici pridejan.
Cena steklenici je K 1-60.
Dob se v lekarnah: Bohinc, Mayer, Piccoli, Trakótz, pri drožistu Kancu in v vseh večjih prodajalnah.
Naročila od 4 steklenic dalje se rešujejo, poštino prosto. 4313

Najboljši kosmetičski predmeti za olepšanje polti in telesa so:
Ada
milo po 80 h, s cream po 1 K.
za gojitev zob in ust: Menthol s ustna voda po 1 K;
zobni pratek po 60 h; sa ohran tev in rast las: lasna voda po 1 K; lasna pomada po 1 K.
1387
Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno varovani, so napr. daj le v
O: lovi lekarni
Ph. Mr. Josip Cizmadř
v Ljubljani.
Zaprte skupne to domače izdelke!

Odvetnik
dr. Fran Frlan
si usoja javiti, da je otvoril
z novim letom 1910
svoje
pisarno v Ljubljani
Miklošičeva cesta 4, v hiši „Štefanove gostilne“ I. nadst.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
H. HITI
Pred Škofijo štev. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Najboljši čevlji sedanosti
SO Z ZNAMKO

Cene brez konkurence!
Edina zaloga le pri trvdki
J. Keber
(pri zlatem čevlju)
Ljubljana, Stari trg 9.

Edini zavod
v Ljubljani
za kemično čiščenje oble-
ke in zastorjev, barvarija
in likanje sukna na par.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Šelenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Avgust Agnola
Ljubljana,
Dunajska cesta 13
Izborna zaloga
namiznih in
nastrepih
svetilk
najnovejše
vrste
po nizkih cenah

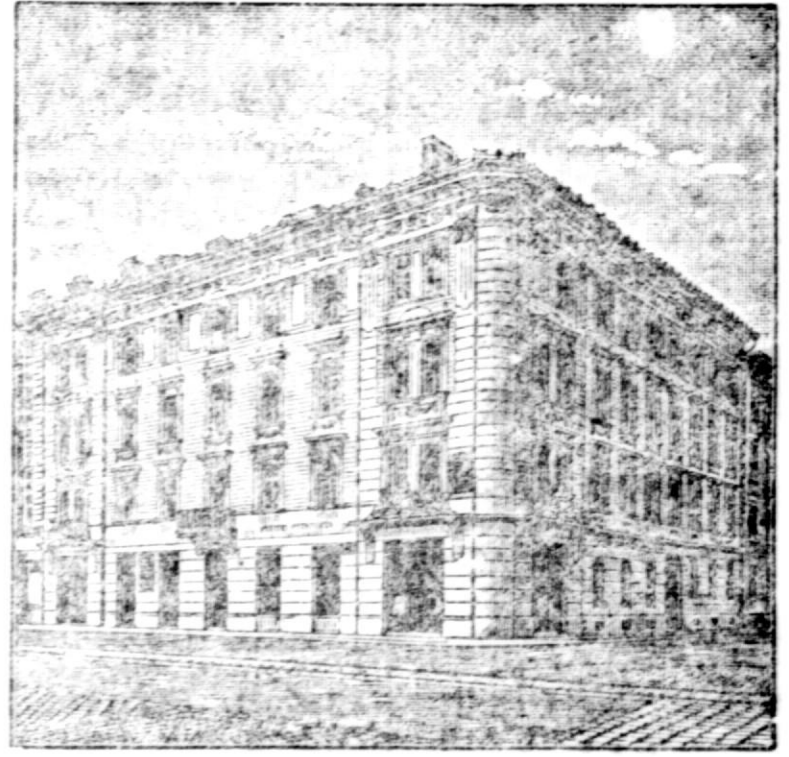
Važno! za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba
za droge, kemikalije, zelišča cvet-
ja, korenine itd. tudi po Kneippu,
ustne vode in zobni prašek, ribje
olje, redilne in posipalne moke za
otroke, dišave, mila in sploh vse
toaletne predmete, fotografske
aparate in potrebščine kirurškega
obvzila vsake vrste, sredstva za
desinfekcijo, vosk in pasto za tla
itd. — Velika zaloga najfinišnejše
ramo in konjaka. — Zaloga svežih
mineralnih vod in soli za kopel.
Oblastv. konc. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: prečka sol
dvojnica sol, soliter, ocajan, helmet,
krmilna apno itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.
Drogerija
ANTON KANC
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Kupuje po najvišji ceni razne zelišča
(rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.

Jvan Jax in sin
v Ljubljani
Dunajska cesta 17
priporoča svojo bogato zalogo
voznih koles.

Šivalni stroji
za rodbino in obrt.
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.
Pisalni stroji „ADLER“.

Ravnokar izšle nove
dvostranske slovenske plošče!
Cena 4—krona in po 2 K 50 vin.
Velika zaloga
gramofonov
od 25 kron naprej.
Dobi se tudi na mesečne obroke.
Zato zahtevajte takoj brezplačno cenike
gramofonov in raznih plošč.
Fr. P. Zajec
urar in optik
Ljubljana, Stari trg št. 26.

Proč
gladilnim papirjem (šmirgljem)!!
TRAUBIN
obl. var.
Najnovejšo hrzostilno sredstvo za vse vrste jeklenega in žol. blaga namesto gladilnega papirja.
Traubin osuši v malo minutah vse kuhinjske okvire,
za kar se je z gladilnim papirjem (šmirgljem) rabilo
celo uro.
Traubin je sestavljen:
- iz jedilne ohrane,
- iz jedilne ohrane, ki se pri kuhanju
skuhajo v vodi,
- vse to brez drozga,
- vse to brez drozga, ki se pri kuhanju
skuhajo v vodi,
- vse to brez drozga, ki se pri kuhanju
skuhajo v vodi.
Zahtevajte, ali ako ni v zalogi, Traubin, vse drugo pa odločno zavrnite.
naročite pri svojem trgovcu. Dobiva se v skatljah 12h, 24h in 1 kg K 1.20.
Glavna zaloga: **Friderik Traub**, Dunaj XVIII., Gantzgasse 27.
Dobiva ali naroča se pri drogerijskih, spicerijskih, barvarnih, telezninskih in
trgovinah z milom in mesenim blagom.
Vsaka gospodinja naj pazi na navodilo!

Ustanovljena leta 1882.
Telefon št. 185.

Pobno hranilno račun št. 828.105.
Ustanovljena leta 1882.
Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v lastnem zadr. domu v Ljubljani na Dunajski cesti 18
je imela koncem leta 1908 denarnega prometa . K 71,417.344-75
upravnega premoženja . K 17,519.982-93
obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %
brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega
plačuje posojilnica sama za vložnike.
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom
in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.
Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 . K 17,302.911-27.
Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo
ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %.
Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glade amortizovanja dolga.
URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven
nedelj in praznikov.

Najkrajša in najcenejša pot **v Ameriko**
z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga
Red Star Line
Rdeča zvezda
Na naših parnikih Finland, Kroonland,
Vaderland, Zealand, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je svažnost,
izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.
Odhod iz Ljubljane vsak črek popoldne
Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.
Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
Franc Dolenc **Anversa**
v Ljubljani, **New York**
Kolodvorska ulica odslej **št. 26,**
od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tislerju“

Hotel Jekler
na Bledu
v sredini zdravilišča, se odda za dobo
5 let. — Sedanja najemščina je znašala
2400 kron. V bodoče se bode oddal hotel
dotičnemu, ki bo ponudil najvišjo najem-
ščino. — Interesenti naj se blagovolijo
obrniti pismenim potom na g. **Jakoba**
Peternela na Bledu, kateremu naj se
obenem naznani tudi ponudena višina na-
jemščine.

Najnovejša iznajdba!
Velik požar
se zamore lahko in naglo pogasiti samo s
Smekalovimi brizgalnicami
s 40 % delavske sile pomanjšanim ravnotežem nove sestave, ki od desne
in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje
brizgalnic nepotrebno.
Na Kranjskem so dosedaj naročila te vrste brizgalnic sledeča gasilna društva:
Erško, Kostanjevica, Bohinjaka Bistrica, Metlika, Senčur, Koroška Bela,
Erstica, Izgorja štaka, Dravice, Spodnja Idrija, Predosije, Sora, Stob,
Trzin, Zehnica, Ravne, Velika Loka, Kamna gorica, Stotice, Valta vas,
št. Peter na Dolenskem.
R. A. SMEKAL
v Zagrebu
skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic,
cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih stro-
jev ter motornih mlinov.
Odplačevanje na obroke.
129 odlikovanj!